

1. Bütün respublika üzrə atmosfer hövzəsinə atılan tullantıların 2/3 hissəsindən çoxu hansı zonanın payına düşür?
 - Şirvan
 - ✓ Abşeron
 - Qəbələ
 - Daşkəsən
 - Gəncə - Qazax
2. İnsanın yaşaması üçün istifadə etdiyi təbii cisimlər nə adlanır?
 - əmək resursları
 - ✓ təbii ehtiyatlar
 - sosial elementlər
 - təsərrüfat strukturları
 - təbii şərait
3. Fənnin predmeti nədir?
 - təsərrüfat və əhəlinin səmərəli ərazi təşkili
 - intensiv istehsalat keçid yolları
 - ✓ təbii resurs potensialından səmərəli istifadə
 - təbiətlə cəmiyyətin qarşılıqlı əlaqələrinin nizamlanması
 - demoqrafik proseslər
4. Fənnin məqsədi nədir?
 - ✓ təbiətdən düzgün istifadə və onun mühafizəsi
 - təsərrüfat sahələrinin kompleks şəkildə inkişafı
 - xidmət sahələrinin ixtisaslaşması və mübadiləsi prosesləri
 - iqtisadiyyatda bazar modelinin qloballaşdırılması
 - beynəlxalq münasibətlərin bir çox problemlərinin həlli yolları
5. Fənnin əsas vəzifələrini sadalayın.
 - respublika təsərrüfatının yenidən qurulması və modernləşdirilməsi, təsərrüfat sahələrinin strukturunun təkmilləşdirilməsi
 - ✓ təbii və antropogen amillərin yaratdığı müxtəlif ekoloji problemlərin həlli, bioloji müxtəlifliyin qorunub saxlanması
 - təbii sərvətlərin hasil edildiyi ərazilərdə texnogen landşaftların formalaşmasının qarşısının alınması
 - ekstensiv yol, əkin sahələrinin genişləndirilməsi, heyvanların və müəssisələrin sayının artırılması hesabına məhsul istehsalının artırılması.
 - müxtəlif proseslərin təsiri ilə zonallığın pozulmasının qarşısının alınması, landşaft tiplərinin yerləşmə ardıcılığındakı müəyyən fərqlərin aradan qaldırılması
6. İsveç alimi K.Linney (1707-1778) təbii sərvətləri neçə qrupa bölüşdürür və hansılardır?
 - 2 qrupa: su və torpaq ehtiyatlarına
 - 4 qrupa: meşə, hava, iqlim, rekreasiya ehtiyatlarına
 - 5 qrupa: mineral, torpaq, su, bioloji, geotermal ehtiyatlara
 - 6 qrupa: mineral resurslar, yanacaq, kimyəvi, tikinti, iqlim, bioloji ehtiyatlara
 - ✓ 3 qrupa: mineral, bitki, heyvanat ehtiyatlarına
7. Elementar və kompleks ehtiyatlara hansı sərvətlər aiddir?
 - kömür, neft, filiz, heyvanat ehtiyatları
 - qabarma-çəkilmə, temperatur, buxarlanma
 - atom enerjisi, kosmosdan istifadə, daş kömür
 - ✓ oksigen, azot, günəş enerjisi, atmosfer havası, su
 - elektrik, külək, günəş enerjisi ehtiyatları

8. Təbii şərait nəyin əmələ gəlməsinə şərait yaradır?

- iqlim və aqroiqlim sərvətlərinə
- külək, dəniz dalğalarının qabarma və çəkilməsinə
- enerjinin alınmasına
- məhsuldar qüvvələrin inkişafına
- ✓ insanların əmək fəaliyyətinin gedişinə, təbii sərvətlərin əmələ gəlməsinə

9. Təbii sərvətlərin keyfiyyət göstəricilərinin müxtəlifliyi nəyə səbəb olmuşdur?

- Cəmiyyətin inkişafının elementidir.
- Təsərrüfat sahələrinin inkişafına
- ✓ təsərrüfat sahələrinin rəngarəngliyinə
- təbii ehtiyatların öyrənilməsinə
- Təsərrüfatda stimulyator rolunu oynayır.

10. Təbii sərvətlər anlamı nəyin cəmi kimi qəbul edilir?

- iqtisadi, texniki, coğrafi amillərin
- ETT –nin inkişaf səviyyəsinin
- təbii ehtiyatların qiymətləndirilməsinə
- -keyfiyyət göstəricilərinin
- ✓ təbiətdən istifadə edilən və istifadəsi mümkün olan təbii kontropentlərin

11. Təbii resurs amili nədir?

- ✓ təbii mühitin fəaliyyəti, ekoloji amili, təbii sərvətlərin tərkibi, miqdarı
- ərazinin mənimsənilmə şəraiti (ehtiyatın)
- nəqliyyat şəraiti, ehtiyatın məskunlaşma mümkünlüyü
- kəmiyyət-keyfiyyət göstəriciləri, məhsula sərf edilən xərclər
- sahə vahidinə düşən ehtiyatlar

12. Bəşər cəmiyyətin sosial – iqtisadi inkişafı nə ilə bağlıdır?

- təsərrüfatın yararlılıq cəhətdən qiymətləndirilməsilə
- ✓ insanların təbii sərvətlərdən istifadə etməsilə
- potensial ehtiyatların düzgün dəqiqləşdirilməsi ilə
- doğru cavab yoxdur
- ehtiyatların keyfiyyət tərkib ilə

13. Təbiətlə istehsal arasında qarşılıqlı əlaqələr nə kimi xarakter daşıyır?

- fəlsəfi
- sosial
- iqtisadi
- ✓ tarixi
- informatik

14. İstehsalın xammal və enerji bazalarını nə təşkil edir?

- ✓ təbii sərvətlər
- yanacaq – energetika sahəsi
- potensial sərvətlər
- ərazinin relyef və iqlim
- yerin daxili istiliyi

15. Respublikanın mövcud ərazi istehsal kompleksləri (ƏİK) nəyə əsaslanaraq formalaşib inkişaf etmişlər?

- ✓ yerli təbii ehtiyatlara

- tikinti materiallarına
- relyef və iqlimə
- məhsuldar qüvvələrin yerləşməsinə
- ərazinin mənimsənilmə dərəcəsinə

16. Kapital qoyuluşunun xüsusi çəkisi, əmək məhsuldarlığı, səmərəliliyin səviyyəsi təbii ehtiyatların hansı göstəricilərinə daxildir?

- ✓ iqtisadi qiymətləndirilməyə
- təbii resursların xüsusiyyətlərinin müxtəlifliyinə
- orogen qurşaqlara
- hasilata, emala
- daşınmanın dəyərinə

17. Təbii sərvətlər yüksək inkişaf etmiş ölkələrdə necə adlanır?

- təsərrüfat strukturları
- Əmək resursları
- İntensiv istehsal
- ✓ təbii aktiv kapital
- əmək vərdişləri

18. İstifadə olunmayan, ehtiyatı tam dəqiqləşməyən sərvətlər hansı ehtiyatlara aiddir?

- ilkin olaraq tək – tək nümunələri məlum olan, sənaye ehtiyatı az olan ehtiyatlar
- təbiətdə istifadə edilən və istifadəsi mümkün olan resurslar
- ✓ potensial ehtiyatlar
- dəqiqi kəşfiyyat aparılmış, sərhədləri tam dəqiqləşdirilmiş ehtiyatlar
- yayım şəraitinin ümumi əlamətlərini təmin edən kəşfiyyat dərəcəsinə malik ehtiyatlar

19. Oksigen, azot, günəş enerjisi, atmosfer havası, su – hansı ehtiyatlara aiddirlər?

- Atom enerjisi, kosmosdan istifadəyə
- kömür, neft, filiz, ehtiyatlarına
- qabarma - çəkilmə, temperatur, buxarlanmaya
- elektrik, külək, günəş enerjisi ehtiyatına
- ✓ elementar və kompleks ehtiyatlara

20. Respublikanın təbii sərvətləri nə kimi proseslərdə mühüm rol oynayır?

- Karbohidrogen mənşəli xüsusiyyəti ilə
- tərkibi, istifadəsi və s əlamətləri ilə
- geotermal, rekreasiya sərvətlərdən istifadəsi
- ✓ əhalinin təsərrüfat fəaliyyəti, məhsuldar qüvvələrin inkişafı, düzgün yerləşdirilməsində və s.
- lazım olan funksiyaları düzgün yerinə yetirməsi ilə

21. Hər hansı təbii sərvətin qiymətləndirməsini nəylə əlaqələndirirlər?

- tükənməyən növlərlə
- kapital təsnifatı ilə
- potensial sərvətlərlə
- istifadəsi imkanı ilə
- ✓ onlara çəkilən xərclərlə

22. Təbii sərvətləri cəmiyyət necə qiymətləndirir?

- ✓ cəmiyyətin inkişafının elementi kimi
- tükənən növləri kimi
- ehtiyatlı hələ tam dəqiqləşdirilməmiş sərvətlər kimi
- aktiv kapital kimi
- ehtiyatların başlıca xüsusiyyətlərini müəyyən etmək üçün

23. Təkrar istehsala cəlb olunmuş təbii sərvətləri hansı əlamət birləşdirir?

- ekoloji təmizliyə nail olmaq
- ✓ insan tələbatını ödəmək imkanı
- kəskin çirklənmənin qarşısını almaq
- ekosistemin vəziyyətinə və təmizliyinə nəzarət etmək
- zərərli təsirlərini aradan qaldırmaq

24. Potensial ehtiyatlar hansı sərvətlərə aid edilir?

- ilkin olaraq tək-tək nümunələr məlum olan və sənaye ehtiyatı az olan ehtiyatlar.
- yayım şəraitinin ümumi əlamətlərini təmin edən kəşfiyyat və öyrənilmə dərəcəsinə malik ehtiyatlar
- ✓ istifadə olunmayan, ehtiyatı tam dəqiqləşməyən sərvətlər
- təbiətdə istifadə edilən və istifadəsi mümkün olan resurslar
- dəqiq kəşfiyyat aparılmış, sərhədləri tam dəqiqləşdirilmiş ehtiyatlar

25. İnkişaf etmiş ölkələrdə təbii ehtiyatları necə adlandırırlar?

- əmək resursları
- əmək vərdisləri
- intensiv istehsal
- təsərrüfat strukturları
- ✓ təbii aktiv kapital

26. Dünyada neçə növ faydalı qazıntı və qiymətli daşlar mövcuddur?

- 300 növ faydalı qazıntı, 250 növ qiymətli daşlar
- 100 növ qazıntı, 50 növ qiymətli daşlar
- 150 növ faydalı qazıntı, 100 növ qiymətli daşlar
- 200 növ faydalı qazıntı, 150 növ qiymətli daşlar
- ✓ 250 növ faydalı qazıntı, 200 növ qiymətli daşlar

27. Təbii ehtiyatlardan səmərəli istifadə etmək üçün hansı imkanlar nəzərə alınmalıdır?

- Ehtiyatın kəmiyyət – keyfiyyət göstəricilərinə diqqət yetirmək
- ✓ onları təsərrüfat baxımından qiymətləndirmək onların istehsala cəlb edilməsinin məqsədəuyğun olub – olmadığını əsaslandırmaq
- onların ehtiyat və bərpasına düzgün riayət etmək
- İnsanların həyat və fəaliyyəti üçün ehtiyatların əlverişli halda saxlanması
- Tərkibinə, istifadəsinə, praktiki növlərinə baxmaq

28. Təbii ehtiyatlarda iqtisadi qiymətləndirmənin əhəmiyyəti nədən ibarətdir?

- təsərrüfat dövriyyəsinə cəlb edir
- əhalinin tələbatlarını ödəyir
- insanın iştirakı olmadan formalaşaraq təbii mühiti təşkil edir.
- insan əməyinin nəticələrini göstərir
- ✓ ayrı-ayrı təbii ehtiyatlardan istifadənin faydalılığını müəyyən etməyə imkan verir

29. Təbii ehtiyatların iqtisadi qiymətləndirilməsinə hansı göstəricilər daxildir?

- ✓ kapital qoyuluşunun xüsusi çəkisi, əmək məhsuldarlığı, səmərəliliyinin səviyyəsi
- hasilatın, emalın, daşınmanın dəyəri
- təbii ehtiyatların çoxməqsədli istifadə xarakteri
- təbii resursların xüsusiyyətlərinin müxtəlifliyi
- oragen qurşaqlar, kimyəvi xammallar

30. Respublika ərazisi cavan Alp qırışıqlığına aid proseslər göz qarşısında baş verir?

- meşə yanğınları
- zəlzələlər
- palçıq vulkanları
- ✓ dağ əmələgəlmə
- çay qurumaları

31. Milli Məclisin qərarı ilə necə sayılı palçıq vulkanı Tarixi abidə elan edilib?

- 15
- 10
- 20
- ✓ 23
- 7

32. Ölkədə mövcud olan palçıq vulkanlarının 67 – si hansı ərazidə yerləşir?

- Bakı arxipelaqında
- Kür – Qabırıda
- Kür boyu ərazidə
- Xəzər sahili ərazidə
- ✓ Şamaxı – Qobustan rayon

33. Böyük Qafqazın cənub-şərq yamacı, kiçik Qafqazın Gəncə ətrafı, Zəngəzur dağları neçə ballıq zəlzələ zonasına daxildir?

- 3-4 ballıq
- 7-8 ballıq
- ✓ 8-9 ballıq
- 1-2 ballıq
- 5-6 ballıq

34. ərazimizin neçə faizi 100 m-dən yüksəkdə yerləşir?

- 15%-i
- 42%-i
- ✓ 27%-i
- 9%-i
- 33%-i

35. Kür-Araz ovalığı, Qobustan, Qusar maili çökəkliyi, Talış dağları neçə ballıq zəlzələ ərazisində yerləşir?

- 1-2- ballıq
- ✓ 7-8 ballıq
- 5-6 ballıq
- 3-4 ballıq
- 8-9 ballıq

36. Geomorfologiya elmi hansı təbiət ünsürünü öyrənir?

- yerin daxilini
- ✓ relyefi
- atmosferi
- küləkləri
- su ehtiyatlarını

37. Naxçıvan MR-da, Kür-Araz ovalığında və Araz çayı dərəsində mütləq minimum temperatur nə qədərdir?

- – 19°C; - 27°C
- -18°C; - 26°C
- – 17°C; - 25°C

- – 15°C; - 24°C
- ✓ – 24°C; - 33°C

38. Kür-Araz ovalığında orta illik temperatur nə qədərdir?

- + 13,7° C
- ✓ + 14,5°C
- + 12,1°C
- +18°C
- +16,2°C

39. Mümkün buxarlanmanın illik miqdarı nə qədərdir?

- 200-600 mm
- 400-800 mm
- 600-1200 mm
- ✓ 800-1400 mm
- 300-700 mm

40. Xəzri və gilavar küləklərinin nə kimi əhəmiyyəti var?

- iqlim dəyişikliklərinə və tektonik hadisələrə səbəb olur
- ✓ Bakı və Sumqayıt şəhərlərinin çirkləndirici havasının təmizlənməsində mühüm rol oynayır
- həyat şəraitini pisləşdirir, ekoloji gərginliyə gətirib çıxarır
- torpaq əmələ gəlməsində böyük rol oynayır
- atmosferin ümumi sirkulyasiyasına təsir edir

41. Xəzərsahili ovalıq okean səviyyəsindən neçə metr aşağıdadır?

- 5 metr
- 19 metr
- 25 metr
- ✓ 28 metr
- 12 metr

42. Vulkan mənşəli süxurlara hansı ərazilərdə rast gəlinir?

- ✓ Naxçıvanın dağlıq hissəsində, Talış dağlarında
- Kiçik Qafqazın şimal-qərb hissəsində
- Kür-Araz ovalığında
- Dərələyəz zirvəsində
- Zəngəzur silsiləsinin Qapıcıq zirvəsi ətrafında

43. Vulkan külləri və lavaları harada daha çox yayılmışdır?

- Böyük Qafqazın cənub yamacında
- Ceyrəngöl-Acınohur alçaq dağlığında
- Samur-Dəvəçi ovalığında
- ✓ Qarabağ vulkanik yaylasında
- Kiçik Qafqazın yüksək dağlıq zonalarında

44. Sürüşmələr hansı ərazilərdə daha çox yayılmışdır?

- ✓ Böyük Qafqazın gilli süxurların yayıldığı ərazilərdə
- Cənub-Şərqi Şirvanda
- Kür-Araz ovalığında
- Qusar maili düzənliyində
- Azərbaycanın Kiçik Qafqaz hissəsində

45. Respublika ərazisindəki hündürlük fərqi nə qədərdir?

- 1200 metrdən çox
- 500 metr
- ✓ 4500 m-ə yaxın
- 3600 m-dən çox
- 2400 metr

46. Respublika ərazisinin orta yüksəkliyi nə qədərdir?

- 400 metr
- ✓ 657 metr
- 321 metr
- 230 metr
- 552 metr

47. Süni relyef formaları dedikdə nə başa düşülür?

- dağ sisteminin ədəkləri
- turizm və uşaq sağlamlıq kompleksləri
- ✓ kanallar, kollektorlar, su anbarları, yollar
- külək enerjisi
- tektonik zonalar

48. Orta və yüksək dağlığın soyuq iqlim tipii nə üçün əlverişlidir, yaxud nəyin yaranmasına imkan yaradır?

- ildə 2 dəfə məhsul götürməyə
- dağ və yeraltı suların miqdarının artmasına
- ✓ yay otlaqları və biçənəklər üçün
- turizm, sağlamlıq kompleksləri üçün
- bağçılıq, üzümçülük, taxılçılıq üçün

49. Sürüşməyə nə kimi hadisələr səbəb olur?

- mürəkkəb quruluşlu uri qalxma zonaları
- geoloji strukturlar və çökmə süxurlarının qalınlığı
- endogen qüvvələrin üstünlüyə malik olduğu hadisələr
- ✓ güclü yağışlar, qar əriməsi, seysmik hadisələr
- akkumulyasiya prosesləri üstünlük təşkil edən torpaqlar

50. Yüksək dağlıq ərazilərdə yağıntının miqdarı neçə mm-ə qədər artır?

- 200 mm-dən 720 mm-ə qədər
- ✓ 600 mm – 1600 mm-ə qədər
- 500 mm – 1400 mm-ə qədər
- 400 mm – 960 mm-ə qədər
- 300 mm – 860 mm-ə qədər

51. Azərbaycan ərazisində ən az yağıntı hara düşür?

- Xəzər sahillərinə
- Kiçik Qafqaz dağlarının alçaq dağlıq ərazilərinə
- ✓ Abşeron yarımadasına
- Kür-Araz ovalığına
- Mərkəzi Aran düzənliyinə

52. Abşeron yarımadası və dəniz sahili zonada Xəzri küləyinin ən yüksək sürəti nə qədərdir?

- 15- 20 m/san
- 5- 10 m/san

- 45- 50 m/san
- ✓ 35-40 m/san
- 25-30 m/san

53. Azərbaycan ərazisinə daxil olan hava kütlələrinin və atmosfer dövranının hansı tiplərini tanıyırsınız?

- passatlar
- bruzlər
- ✓ Cənub siklonları, tropik hava kütlələri
- antisiklonlar
- mussonlar

54. Azərbaycanda günəşli saatların illik miqdarını göstərin

- 500-1000 saat
- 1700- 2500 saat
- ✓ 1800-2900 saat
- 1000-1500 saat
- 600-1200 saat

55. Hansı ərazilərdə qeyri-filiz faydalı qazıntıları yayılmışdır?

- çox rütubət qəbul edən alçaq dağlıq zonalarda
- dağətəyi düzənliklərdə
- tektonik proseslərin daha güclü təzahür etdiyi sahələrdə
- ✓ çökmə süxurların yayıldığı düzənlik ərazilərdə
- Kür-Araz ovalığında

56. Palçıq vulkanları ölkəmizdə hansı ərazilər üçün səciyyəvidir?

- ✓ Qobustan, Cənub-Şərqi Şirvan, Abşeron sahilləri
- Acınohur çökəkliyi, Kiçik Qafqaz dağlarının şərq maili düzənliklərində
- Zəngəzur silsiləsi, Kür-Araz ovalığında
- Talış dağlarında, Mərkəzi Aranda
- Böyük Qafqazın Şimal-Şərq yamaclarında, Naxçıvanda

57. Respublikamızın hansı ərazilərində sürüşmə hadisələri tez-tez baş verir?

- Alazan-Əyriçay vadisində
- Qarabağ vulkan yaylasında
- Abşeron-Qobustan zonasında
- ✓ Baş Qafqaz, Yan silsilənin meyilli yamaclarında
- Böyük Qafqazın şimal-şərq yamaclarında

58. Ölkənin hansı təbii xüsusiyyəti ərazidə həm filiz, həm də qeyri – filiz faydalı qazıntıların yaranmasına səbəb olmuşdur?

- ✓ geoloji quruluşunun mürəkkəbliyi ilə əlaqədar
- endogen və ekzogen qüvvələrin qarşılıqlı təsirindən
- ərazisi Alp qırışıqlığına aid olduğu üçün
- iqlimi ilə əlaqədar
- relyefi əlaqədar

59. Sürüşmələr hansı ərazilərə böyük zərərər gətirir?

- su anbarlarına
- meşələrə
- ✓ yaşayış məntəqələrinə dəmiryolu və avtomobil yollarına
- kənd təsərrüfatı sahələrinə
- dağlara

60.

Respublikanın gilli şistlər və gillərin yayıldığı sahələrdə hansı relyef formaları yaranmışdır?

✓

hamar relyef formaları

- ovalıqlar
 - pilləli yamaclar
 - dağ yaylaları
 - yaylalar
61.

Respublikanın hansı əraziləri IV dövrün çökmələri ilə örtülmüşdür?

- Naxçıvan MR (Sədəək qalxması)
 - Qusar maili düzənliyi
 - Lənkəran ovalığı

✓

Kür – Araz ovalığı

- Tovuz (Zəyəm)
62.

Ölkənin qərbində yerləşən Kiçik Qafqaz hansı xüsusiyyətləri ilə fərqlənir?

✓

az parçalanması və hündürlüyünün alçaqlığı ilə

- orografik relyef formaların çoxluğu ilə
 - troq dərələri ilə
 - dağ meşələri ilə
 - buzlaqları ilə
63.

Azərbaycan, İran, RF – si, Qazaxıstan, Türkmənistanın əhatəsində yerləşən dəniz hansıdır?

- Baltik
 - Qara

✓

Xəzər

- Aralıq
 - Berents
64.

Xəzər dənizin dalğalarının maksimal uzunluğunu göstərin

- 150 metr
 - 60-70 metr
 - 90-120 metr

✓

80-100 metr

- 100-130 metr
65.

Xəzər dənizinin çox çirklənməsinə ilə əlaqədardır? (limanlarda)

- Gəmiçiliyin inkişafı ilə

✓

neft və neft məhsulları daşıyan tankerlər vasitəsi ilə

- “ölü” zonaların çoxalması ilə
 - Antrapagen amilin təsirlə
 - Sənaye müəssisələrinin çirkləndiriciləri ilə
66.

Xəzər dənizinə arktik, mülayim, tropik, subtropik hava kütlələri hansı ərazilərdən (istiqamətdən) daxil olur?

- Orta Asiyadan

✓

Şimal və cənubdan

- qərbdən
 - İrandan
 - RF – dan
67.

Xəzər gölünün ekoloji təmizliyinə nail olmaq üçün neçə ölkənin birgə əməkdaşlığı tələb olunur?

- 3
 - 2

- ✓ 5
- 6
- 4

68. Xəzərin Neft Daşları və Bakı buxtası akvatoriyası necə adlandırılır?

- “dəniz zonası”
- “qızıl zona”
- ✓ “ölü zona”
- “təmiz zona”
- “neft zonası”

69. Xəzərin çirkləndirən neftin 10% - i nəyin hesabındadır?

- Buruqların
- ✓ neft emalı zavodlarının
- Neft tankerlərinin
- Volqa çayının
- Neft kəmərlərinin

70. +14,50C temperaturun respublikanın hansı ərazisinə xoşdur?

- Abşeron Yarımadasına
- Mərkəzi Aran düzənliyinə
- ✓ Kür – Araz ovalığına
- Araz çay dərəsinə
- Naxçıvan MR – na

71. 250-300- ə yaxın palçıq vulkanları dünya üzrə hansı ölkədə yerləşir?

- RF
- İrlandiya
- Yaponiya
- ✓ Azərbaycan
- ABŞ

72. Qarabağ vulkanik yaylarında hansı dövr yaşlı vulkanın məhsulları geniş yayılmışdır?

- I dövr
- V dövr
- ✓ IV dövr
- III dövr
- II dövr

73. Baş Qafqaz, Zah silsiləsinin meylli yağmalarında hansı təbiət hadisələri tez- tez baş verir?

- tektonik proseslər
- ✓ sürüşmə hadisələri
- suayırıcı silsilənin yaranmasına
- güclü küləklər
- süxurların çökməsi

74. Güclü yağışlar, qar əriməsi, seysitik hadisələr hansı təbiət hadisəsinə zəmin yaradır?

- zəlzələyə
- sel hadisələrinə
- yarğanların əmələ gəlməsinə
- ✓ sürüşməyə
- sunamiyə

75. 8-9 ballıq zəlzələlər hansı zəlzələ zonasına aiddir?
- Qusar maili düzənliyi
 - Talış dağları, Qobustan
 - ✓ Böyük Qafqazın cənub – şərq, Kiçik Qafqazın Gəncə ətrafı, Zəngəzur dağları
 - Kür dağarası çökəkliyi
 - Kür – Araz ovalığı

76. Tinov – Rosso zirvəsi hansı dağlardan başlayır?
- Tufandağdan
 - Kiçik Qafqazdan
 - ✓ Böyük Qafqaz
 - Murovdağdan
 - Şahdağdan

77. ərazinin 27% -i hansı yüksəklikdə yerləşir?
- 300 metr
 - 800 metr
 - ✓ 1000 metr
 - 500 metr
 - 1500 metr

78. ərazinin 60% - ni hansı təbii ünsürlər tutur?
- düzənliklər
 - tektonik zonalar
 - yaylalar
 - ✓ dağlar
 - ohogen qurşaqlar

79. Yüksək dağ silsilələrində orta illik temperaturu göstərin
- ✓ 0°C-dən aşağı
 - -1 – 2°C
 - 3- 4°C
 - 1- 2°C
 - 0 – 1°C

80. Respublika ərazisinin orta yüksəkliyi nə qədərdir?
- 360 metr
 - 583 metr
 - ✓ 657 metr
 - 419 metr
 - 214 metr

81. Yanar sistlər hansı ərazilərdə yerləşir?
- ✓ Qobustanda, İsmayıllıda
 - Filizçay (Balakən)
 - Mehmana (Ağdərə)
 - Gümüşlü (Naxçıvan)
 - Paraqaçay (Naxçıvan)

82. Respublikada ən iri palçıq vulkanı hansıdır?
- ✓ Toraqay vulkanı
 - Bozdağ vulkanı

- Otmanbozdağ
- Qalmaz, Keyrəki
- Axtarma-Paşalı

83. Respublika ərazisində relyef formalarından hansılar üstünlük təşkil edir?

- suayrıcları
- tirələr
- ✓ yaylalar, ovalıqlar
- buzlaqlar
- dağarası çökəkliklər

84. Az meyilli dağ yamacları, geniş düzənliklər nəyin inkişafına şərait yaradır?

- bitkiçiliyin inkişafına
- yanar şist yataqlarının tapılmasına
- suayırıcı silsilənin yaranmasına
- ✓ əkinçiliyin, nəqliyyatın, şəhərsalmanın inkişafına
- yarımsəhra landşaftının yaranmasına

85. Respublikada coğrafi mövqeyindən asılı olaraq neçə iqlim tipii ayrılır?

- 7 iqlim tipii
- 10 iqlim tipii
- ✓ 9 iqlim tipii
- 8 iqlim tipii
- 11 iqlim tipii

86. Respublikanın iqliminin mürəkkəb olması nə ilə əlaqədardır?

- dağətəyi düzənliklərin və dağarası çökəkliklərin çox olması ilə
- sulkan süxurlarının geniş əraziləri əhatə etməsi ilə
- intruziv süxurların və allüvial çöküntülərin ərazi üzrə yayılması ilə
- ✓ respublikanın orta enlikdə yerləşməsi, günəş radiasiyasının miqdarı ilə
- ərazimizdə qədim süxurların və çıxıntıların (şistlərin) yaşının 400-450 milyon ilə yaxın olması ilə

87. ərazimizin neçə faizini dağlar tutur?

- 30%-ni
- 10%-ni
- 50%-ni
- ✓ 60%-ni
- 40%-ni

88. Dünyada olan palçıq vulkanlarının nə qədəri Azərbaycandadır?

- 100-dən çoxu
- 10-u
- 50-si
- ✓ 250-dən çoxu
- 300-ü

89. Respublikanın geomorfoloq alimlərindən kimləri tanıyırsınız?

- E.Əlizadə, R.Daşdıyev, N.Nəbiyev
- H.Əliyev, M.Babayeva, F.İmanov
- Ə.Həsənov, E.Qurbanov, G.Əliyeva
- ✓ B.Budaqov, M.Musabəyov, N.Şirinov
- M.Əyyubov, H.Fətullayev, N.Məmmədova

90. Relyefin əmələ gəlməsi məsələləri ilə hansı elm məşğul olur?
- ✓ geomorfologiya elmi
- fiziologiya elmi
 - yerşünaslıq elmi
 - landşaftşünaslıq elmi
 - sosiologiya elmi
91. Relyef nədir?
- kristallik süxurların üzə çıxması ilə əlaqədar əyilmə zonalarıdır
 - geosinklinal qurşaqlardır
 - okean silsilələridir
 - bütün denudasiya prosesləridir
- ✓ yer kürəsindəki bütün səth formalarıdır
92. Yüksək və orta dağlığın soyuq iqlim tipi nəyin yaranmasına imkan verir?
- ildə 2 dəfə məhsul götürməyə
 - bağçılıq, Üzümçülük, taxılçılıq üçün
 - yeraltı suların miqdarının artmasına
- ✓ yay otlaqları və bıcəklər üçün
- turizm sağlamlıq kompleksləri üçün
93. Abşeron yarımadasına il ərzində nə qədər yağıntı düşür?
- 800-1200 metr
 - 600 - 1600 metr
 - 200-400 metr
 - 1600 – 1800 metr
- ✓ 200 metr
94. Abşeron yarımadasında 35-45 m/saniyə əsən külək necə adlanır?
- gilavar
 - cənub siklonu
 - mülayim dəniz
 - kontinental Arktik
- ✓ xəzri
95. İqlimin kənd təsərrüfatı üçün əlverişli xüsusiyyətlərindən 1- i (əsas) hansıdır?
- yağıntıların bol olması
 - quru və subtropik iqlimə malik olması
- ✓ t – un orta sutkalıq göstərici cəminin + 100 C – dən yüksək olması
- buxarlanma
 - rütubət
96. Naxçıvan MR – nı Şimaldan və Şimal – Şərqdən hansı dağlar (silsilələr) həşiyələyir?
- Talış dağ sistemi
- ✓ Dərələyəz, Zəngəzur dağ silsilələri
- Peştəsər, Buzova silsilələri
 - Şərqi Göycə, Qarabağ silsilələri
 - Şahdağ, Murovdağ
97. Respublikada havanın ən aşağı temperaturu yüksək dağlıqda nə qədər müşahidə edilmişdir?
- – 20 – 25°C
 - – 10 – 15°C

- ✓ – 40- 45°C
- – 45 – 50°C
- – 30 – 35°C

98. Respublikamızın ən çox hansı zonalarında küləkdə işləyən elektrik stansiyaları yaratmaq mümkündür?

- ✓ Abşeron yarımadası, Qobustanda
- Kürətrafi ərazilərdə
- Cənub-Şərqi Şirvan ovalığında
- Naxçıvan MR-da Azərbaycan düzənliyində
- Kür-Araz ovalığında

99. Tropik hava kütlələri dedikdə, nə başa düşülür?

- ✓ respublikanın ərazisinə cənubdan daxil olan küləklər
- Avropa üzərindən keçəcək Şimali Qafqaz və Qara dənizdən daxil olan hava kütlələri
- Xəzər dənizi ilə Azərbaycan ərazisi arasındakı təzyiq fərqlərindən yaranan hava kütlələri
- Aralıq dənizi, İranın və Kiçik Asiya üzərində yaranan, Azərbaycana Şimali Qafqazdan daxil olur
- Qərbi Sibir, Rusiyanın Avropa hissəsində yaranıb Azərbaycan ərazisinə soyuq hava temperaturu gətirən kütlələr

100. Böyük və Kiçik Qafqazda günəşli saatların miqdarı nə qədərdir?

- 1400-1600 saat il
- 2200 – 2600 saat il
- ✓ 2100 – 2400 saat il
- 2000 – 2200 saat il
- 1700 – 1900 saat il

101. Günəşli saatların ən yüksək miqdarı hansı ərazidə müşahidə edilir? (2900 saat/ il)

- Şollar düzənliyində
- Böyük Qafqaz dağlarının yüksək zirvələrində
- ✓ Naxçıvanın Arazboyu düzənliklərinin cənubunda
- Alazan-Əyriçay çökəkliyində
- Qusar maili düzənliyində

102. ən qədim süxurlar nədən ibarətdir?

- çay daşları, çınqıllardan
- vulkan külləri, lavalardan
- ✓ qum daşlarından, gildən, əhəng daşlarından
- qum tirələrindən
- balıqqulaqlı çöküntülərdən

103. Respublikada buxarlanma qabiliyyətinin illik miqdarı nə qədərdir?

- 750-1200 mm arasında
- ✓ 800-1400 mm arasında
- 500-800 mm arasında
- 600-900 mm arasında
- 700-1000 mm arasında

104. IV dövr yaşlı vulkanizm məhsulları respublikanın hansı ərazilərində geniş yayılmışdır?

- Sədərkə qalxmasında
- Samur-Dəvəçi ovalığında
- Siyəzən zonasında
- ✓ Qarabağ vulkan yaylasında
- Böyük Qafqazın yüksək dağlıq hissələrində

- 105.** Azərbaycanca ən qədim süxurlar hansı ərazilərdə üzə çıxır?
- ✓ Naxçıvanda (Dərələyəz), Tovuzda
 - Acınohur alçaqdağlığında
 - Cənub-Şərqi Şirvanda
 - maqmatik süxurların yayıldığı dağlıq ərazilərdə
 - Abşeron sahillərində
- 106.** Sürüşmə hadisəsi nəcə baş verir?
- rütubətli havada tədricən çürüyən nazik torflu torpaqlarda
 - coğrafi təbəqənin eynicinsli sahələrində
 - ✓ sukeçirən qumlu laylarda qrunı sularının sürüşərkən təbəqə yaratması nəticəsində
 - kontinental hava kütlələrinin temperaturu aşağı salması ilə əlaqədar
 - qidalanma xüsusiyyətləri və sululuq dərəcəsinə görə
- 107.** Kaynazoy erasında Böyük və Kiçik Qafqaz dağları güclü qalxmaya məruz qaldığından onlar arasında hansı səth forması yaranmışdır?
- Qusar maili düzənliyi
 - Kür-Araz ovalığı
 - Göycə gölü
 - Zəngəzur dağları
 - ✓ Kür dağarası çökəkliyi
- 108.** Kiçik Qafqazın əsas oraqrafik vahidləri hansılardır?
- Gəncə-Qazax, Qarabağ və Mil düzənlikləri
 - Arazboyu düzənliyi, Göycə gölü
 - Dərələyəz, Zəngəzur silsilələri
 - ✓ Şahdağ, Murovdağ, Qarabağ silsilələri və s.
 - Pestəsər, Burovar silsilələri, Lənkəran ovalığı
- 109.** Böyük Qafqaz sıra dağları Azərbaycan ərazisində hansı zirvədən başlayır?
- Bazaryurd zirvəsindən
 - Bazardüzü zirvəsindən
 - Şahdağdan
 - ✓ Tinov-Rosso zirvəsindən
 - Tufandağdan
- 110.** Maqmatik süxurlar respublikanın hansı ərazilərində geniş yayılmışdır?
- Samur – Şabran ovalığının
 - Böyük Qafqazın ölkə ərazisi hissəsində
 - ✓ Kiçik Qafqaz, Naxçıvan MR – nın Ordubad rayon-da
 - Talış dağ iqlim ərazisində
 - Tovuzun Əsrikçay və Zəyəmçay hövzələrində
- 111.** Salıdağ silsiləsi Azərbaycan – Ermənistan sərhədi boyu uzanmaqla hündürlüyü 3367 m olan hansı zirvə yaxınlığında haçalanır?
- ✓ Hinaldağ zirvəsi
 - Kömürgöy zirvəsi
 - Qamış zirvəsi
 - Bazardüzü zirvəsi
 - Böyük Kirs zirvəsi
- 112.** Respublikada dəniz şəraitində əmələ gəlmiş çökmə süxurlardan hansılarını tanıyırsınız?
- vulkan və lavalar

- prirofillit, kaolimit
- dəniz, mis, kobalt
- gilli və yanar şistlər
- ✓ əhəngdaşı, gil, qumdaşları

113. Respublikada əhalinin orta sıxlığı hər kvadrat kilometrə neçə nəfərdir?

- 80 nəfər
- 77 nəfər
- 100 nəfər
- 120 nəfər
- ✓ 95 nəfər

114. ən çox aqlomerasiya hansı ölkədədir?

- ABŞ- da
- RF-da
- Yaponiyada
- ✓ Çində
- Böyük Britaniyada

115. Dünyada neçə aqlomerasiyalar var?

- 220
- 400 yaxın
- 80-ə yaxın
- ✓ 330-a yaxın
- 150-dən çox

116. Dünya ölkələri içərisində hansı ölkələr ən yüksək urbanizasiyaya məruz qalmışdır?

- Mərkəzi Asiya ölkələri
- ABŞ, Kanada
- ✓ Sinqapur, Belçika
- Yaponiya, Çin
- Braziliya, Meksika

117. Hazırda dünya əhalisi ildə neçə nəfər artır? (%-lə göstərmək olar)

- ✓ 80 mly (1,33%)
- 40 mly (1,8%)
- 50 mly (1,10%)
- 65 mly (1,15%)
- 70 milyon (1,27%)

118. İri şəhərlərdə ekoloji vəziyyətin gərgin olması nə ilə əlaqədardır?

- ✓ antropogen təsirin yüksək olması ilə əlaqədar
- ərazi problemləri və təbii artımın aşağı olması ilə bağlı
- kənd təsərrüfatı ilə əlaqədar
- ekoloji təhlükəsizliyin gözlənilməsi ilə əlaqədar
- nəqliyyatın çoxalması ilə bağlı

119. Bir neçə əsr bundan əvvəl, ilk şəhərlər harada salınmışdır?

- Çində
- Volqa-Ural çayları ətrafında
- Baltik dənizi sahilində
- ✓ Dəclə – Fərat, Nil çayları ətrafında
- Cənubi Afrikada

120. Azərbaycanca əhalinin ən yüksək artımı necənci illərdə olmuşdur?

- 1990-cı illərdə
- 1970-ci illərdə
- ✓ 1960-cı illərdə
- 1950-ci illərdə
- 1980-i illərdə

121. Hansı ölkədə ən çox meqolopolislərə rast gəlinir?

- Böyük Britaniya
- ✓ ABŞ
- Braziliya
- Yaponiya
- AFR

122. Urbanizasiya əraziləri qurunun və əhalinin neçə %-ni özündə birləşdirir?

- ✓ 1% (quru); 47% (əhali)
- 2% (quru); 3% (əhali)
- 1,5% (quru); 25% (əhali)
- 0,5% (quru); 15% (əhali)
- 3% (quru); 50% (əhali)

123. ən radikal demoqrafik siyasət hansı ölkələrə aiddir?

- İtaliya, İspaniya
- ABŞ, Böyük Britaniya
- AFR, Fransa
- RF-sı, Pribaltika dövlətləri
- ✓ Yaponiya, Çin

124. Neçənci illərdə dünya əhalisinin illik artımı ən yüksək həddə çatmışdır?

- ✓ 1985- 90-cı illərdə
- 1980-84-cü illərdə
- 1992-1997-ci illərdə
- 1970-75-ci illərdə
- 1960-65-ci illərdə

125. Faydalı qazıntılar nəyə deyilir?

- ✓ cəmiyyətin müxtəlif tələblərini təmin etməyə lazım olan mineral süxurlara
- maqmatik, metamorfik, həm də çöküntü mənşəli süxurlara
- yüksək təzyiqli sahələrə doğru üfüqi istiqamətdə havanın yerdəyişməsinə
- yüksək dağların daha çox rütubətlənən yamaclarına
- mülayim soyuq iqlim şəraitində yaranan meşə landşaftına

126. Respublikanın duz yataqları harada yerləşir?

- Aşağı Kür, Şirvan, Hacıqabul
- Qazax, Daş Salahlı
- Şəki-Zakatala, Katexçay
- Gəncə – Qazax, Alunitdağ
- ✓ Nehrəm – Naxçıvan

127. Azərbaycanda nə qədər (sayı) orta və kiçik ölçülü barit yataqları aşkar edilmişdir?

- 15-ə yaxın

- ✓ 20-yə yaxın
- 10-a yaxın
- 5-ə yaxın
- 8-ə yaxın

128. Respublikanın hansı əraziləri neft ilə əlaqədar geniş imkanlara malikdir?

- respublikanın şimal rayonları
- respublikanın cənub rayonları
- respublikanın şərq rayonları
- ✓ respublikanın qərb rayonları
- respublikanın bütün əraziləri

129. Zəngin neft və qaz yataqları hansı ərazilərdə kəşf edilmişdir?

- Şərur – Ordubad düzündə
- Böyük Qafqazın cənub yamacında
- ✓ Abşeron, Bakı arxipelaqında
- Qəbələ, Qax rayonlarında
- Acınohur – Ceyrangöl ovalığında

130. Abşeron yarımadasındakı neft yataqları artıq neçə illərdən artıqdır ki, istismar olunur?

- ✓ 150 ildən artıq
- 50 ildən artıq
- 70 ildən artıq
- 80 ildən artıq
- 120 ildən artıq

131. Respublika ərazisinin neçə %-i neft və qaz cəhətdən perspektivlidir?

- 20%-i
- 50%-i
- 60%-i
- ✓ 70%-i
- 80%-i

132. Respublikanın qızıl yataqlarında tədqiqat işlərinin neçə illik tarixi var?

- 20 illik
- 50 illik
- 60 illik
- ✓ 70 illik
- 80 illik

133. Dünyanın əsas qızıl yatağı hansı ölkənin payına düşür?

- Cənubi Amerika
- Yaponiya
- Yunanıstan
- Əlcəzair
- ✓ ÇAR

134. Azərbaycanda volfram filizləri hansı ərazilərdə müəyyənləşdirilmişdir?

- ✓ Ordubad
- Ağdərədə
- Kəlbəcər çayı yaxınlığında

- Veynəli (Tovuz)
- Zod yatağı (Kəlbəcər)

135. Alunit yataqlarına görə Azərbaycan dünyada neçənci yeri tutur?

- 5-ci
- 4-cü
- 3-cü
- ✓ 2-ci
- 1-ci

136. Gümüşlü yatağında (Naxçıvan MR) əsas olaraq hansı yataqlar yerləşir?

- barıt
- yanar şistlər
- əhəngdaşı
- gümüş
- ✓ qurğuşun

137. Davamlılığı, yaxşı döyülməsi, istiliyi normal keçirməsi və s xüsusiyyətlərə malik hansı təbii ehtiyatdır (faydalı qazıntıdır?)

- qurğuşun
- asbest
- ✓ mis
- polad
- molibden

138. Elektrik lampalarının və maqnitli poladın hazırlanmasında hansı ehtiyatdan istifadə olunur?

- qızıl
- xrom
- kvars
- ✓ volfram
- gümüş

139. Qara metallurgiya hansı ehtiyatın əsas istehlakçılarıdır?

- çuqunun
- civə
- polad
- ✓ volfram
- dənizin

140. Hansı məmulatın istehsalında kobaltın əhəmiyyəti böyükdür?

- qarquşun istehsalında
- kağız
- qızıl
- civə
- ✓ polad

141. Respublikanın əsas xrom ehtiyatları hansı yataqda yerləşir?

- Filizçay yatağı
- Seyfəli yatağı
- Parağaçay yatağı
- ✓ Göydərə yatağı
- Mehri - Ordubad yatağı

142. Şəmkir rayonundakı Seyfəli yatağında hansı faydalı qazıntı yerləşir?

- xrom
- volfram
- ✓ alunit
- mis
- kobalt filizi

143. Respublikada hansı məhsulun istehsalı üçün əsas xammal Zəylik alunit yatağıdır?

- kvars
- gümüş
- kobalt
- ✓ alüminium
- qızıl

144. Hansı yataqlara görə Azərbaycan dünyada 2 – ci yeri tutur?

- kvars
- qum
- ✓ alunit
- mis ehtiyatına görə
- molibden

145. Fosforlu filizlərdən nə kimi məqsədlərdə istifadə olunur?

- hidrotexniki qurğuların tikilməsində
- ✓ kənd təsərrüfatında gübrə kimi işlədilir
- gəmiçilikdə geniş istifadə edilir
- filizlərin konsentratlaşdırılmasında iştirak edir
- fitomeliorativ tədbirlərdə istifadə olunur

146. Baritin nə kimi əhəmiyyəti var?

- dəmir-beton konstruktor istehsalında istifadə olunur
- dəqiq cihazların hazırlanmasında işlədilir
- tibb ləvazimatlarında əsasdır
- ✓ kağız və karton (yüksək növ) istehsalında işlədilir
- sintetik örtük materialları sahəsində işlənir

147. Kobalt filizinin hansı materialın istehsalında böyük əhəmiyyəti vardır?

- kağız istehsalında
- ✓ polad istehsalında
- qurğuşun istehsalında
- cıvə istehsalında
- qızıl istehsalında

148. Volframdan sənayedə hansı məhsulların hazırlanmasında istifadə olunur?

- ✓ elektrik lampalarının hazırlanmasında
- keyfiyyətli metalın hazırlanmasında
- məişət əşyalarının hazırlanmasında
- tibb ləvazimatının hazırlanmasında
- maqnitli cihazların hazırlanmasında

149. Abşeron, Bakı arxipelaqında hansı zəngin yataqlar kəşf edilmişdir?

- mis
- qurğuşun

- dəniz və kobalt filizi

✓ neft və qaz

- sink

150. Respublikanın qərb rayonları hansı faydalı qazıntı ehtiyatı ilə zəngindir?

- molibden
- kolçedan filizləri

✓ neft

- barıt
- tikinti materialları

151. Şərqi Gürcüstanda, Şəmkirdə (Tərsdəllər) son illər hansı faydalı qazıntı ehtiyatı istismara verilib?

- mis
- volfram

✓ neft

- molibden
- kobalt

152. Respublikanın keçən dövr ərzində 5/2 – dən çox mənimsənilmiş hansı ehtiyatın tanıyırsınız?

- təbii qaz

✓ neft

- manqan
- mis-porfir
- manqan

153. Dənizdə kəşf edilmiş qaz yataqlarının payına ümumi qaz ehtiyatının necə faizi düşür?

- 40%
- 50%
- 70%

✓ 80%

- 90%

154. Zəylik alünit yatağından başqa respublika ərazisində digər hansı alünit yataqları var?

- filizçay yatağı (Balakən)
- Meğri-Ordubad zonasındakı yataq

✓ Seyfəli yatağı (Şəmkir)

- Paragaçay yatağı (Ordubad)
- Göydərə yatağı (Kəlbəcər)

155. Boş süxur nədir?

✓ qat və damar şəklində olan süxurlar

- dağarası çökəkliklər
- qalın və çöküntülü quruluşlu qırışıqlar
- dördüncü dövr süxurları
- aşınma məhsulları

156. 150 ildən artıq istismar olunan hansı yataqlardır (Abşeron yarımada)

- daş kömür
- yanar sislər

✓ neft

- qaz
- torf

157. Küləklə işləyən elektrik stansiyalarını respublikanın hansı ərazilərində qurmaq lazımdır?

- ✓ Abşeron yarımadası, Qobustanda
- Naxçıvan MR – də Araz boyu düzənlikdə
- Kür ətrafı ərazilərdə
- Lənkəran ovalığında
- Kür – Araz ovalığında

158. Respublikanın ərazisinə cənubdan daxil olan küləklər necə adlanır?

- ✓ tropik hava kütlələr
- mülayim dəniz kütlələri
- gilavar
- xəzri]
- arktik hava kütlələri

159. Respublikada – 40 – 450C kimi ən aşağı temperatur hansı ərazilərdə müşahidə edilir?

- dağətəyi düzənliklərdə
- ovalıqlarda
- hündür zirvələrdə
- yamalarda
- ✓ yüksək dağlıqda

160. Qobustanda və İsmayıllıda hansı eyni ehtiyat yerləşir?

- neft
- ✓ yanar şistlər
- dəniz filizi
- kükürd
- torf

161. Naxçıvanın Arazboyu düzənliyinin cənubunda günəşli saatların miqdarı nə qədərdir? (illik)

- 1000 saat/il
- 1800 saat/il
- 2500 saat/il
- ✓ 2900 saat/il
- 1500 saat/il

162. Qobustanda hansı ən böyük palçıq vulkanı yerləşir?

- Bozdağ
- Böyük Dağ
- ✓ Torağay
- Xəzə-Zirə
- Keydəki

163. Naxçıvan dağlıq hissəsində, Talış dağlarında hansı mənşəlin çuxurlara rast gəlinir?

- ən qədim çuxurlara
- əhəngdaşılara
- ✓ vulkan çuxurlarına
- qum tirələrinə
- “daş” çuxurlara

164. Qarabağ vulkanik yaylarında hansı növ çuxurlar yayılmışdır?

- qum tirələri]
- əhangdaşları

- ✓ vulkan külləri və lavaları
- gillər
- çınqıl daşlar

165. Qumdaşları, gil, əhəng daşları hansı çuxurlara aiddir?

- vulkanik çuxurlara
- “daş” çuxurlara
- balıqqulaqlı çuxurlara
- çınqıl çuxurlara
- ✓ ən qədim çuxurlara

166. Böyük Qafqazın gilli çuxurların yayıldığı ərazilərdə hansı təbiət hadisələri tez-tez baş verir?

- vulkanik hadisələr (palçıq)
- sakit küləklərin tez-tez əsməsi
- ✓ sürüşmələr
- zəlzələlər
- sel hadisələri

167. Yataqların kəşfi və onların zənginləşdirilməsi ilə məşğul olan sənaye sahəsi nə adlanır?

- avadanlıq sahələri
- neft mədənləri
- ✓ mədən sənayesi
- material tutumlu sahələr
- istehsal sahələri

168. Sənaye üçün əlverişli olan ən kiçik göstərici neçə adlanır?

- sənaye sahələri
- material tutumlu sahələr
- istehlak sahəsi
- ✓ sənaye kondisiyası
- yarım fabrikatlar

169. Yer qatlarındakı mineral xammal nə adlanır?

- palçıq vulkanları
- təbiət kompleksləri
- ✓ faydalı qazıntı ehtiyatı
- nazik torlu torpaqlar
- kaynazay yaşlı çöküntü çuxurları

170. Cəmiyyətin müxtəlif tələblərini təmin edən mineral çuxurlar neçə adlanır?

- hava yer dəyişməsi
- ✓ faydalı qazıntılar
- rütubətli yamaclar
- meşə landşaftları
- maqmatik çöküntü mənşəlin çuxurlar

171. Kvars qumu əsas hansı sənaye sahəsində işlədilir?

- ✓ şüşə sənayesində
- dəmir-beton konstruksiyalar istehsalında
- sintetik örtük materialları sahəsində
- kubik-mişar daşı istehsalında
- polimer-tikinti sənayesində

172. ərazimizdə hansı relyef formaları çoxluq təşkil edir?
- dağarası çökəkliklər
 - buzluqlar
 - ✓ yaylalar ovalıqlar
 - suayırıcılar
 - tirələr
173. Yer altında hansı ehtiyatımızın 100 ton olması güman edilir?
- ✓ qızılın
 - qurğuşunun
 - misin
 - sinlin
 - gümüşün
174. Zəngilan rayonunun meynəli yatağından çıxarılan 11-12 qram qızılı neçə ton filizdən əldə edirlər?
- 10 ton
 - 5 ton
 - 7 ton
 - 8 ton
 - ✓ 1 ton
175. Sənaye istehsalının rentabelliyi üçün neçə ton filizdən 3-4 qram qızıl alınır?
- ✓ 1 ton
 - 2 ton
 - 5 ton
 - 4 ton
 - 3 ton
176. Ehtiyatı 150 ton olan qızıl ehtiyatı son illər hansı ərazidə aşkar edilmişdir? (respublika üzrə)
- Qazaxda
 - ✓ Daşkəsəndə
 - Naxçıvanda
 - Şəmkirdə
 - Göy-göldə
177. Cənubi Afrika ölkəsi (CAR) əsas olaraq hansı ehtiyatı ilə dünya üzrə tanınır?
- poladı ilə
 - sink ehtiyatları ilə
 - ✓ qızıl ilə
 - daş kömür
 - nefti ilə
178. Qızılın miqdarı köklü yataqlarda 3 qr/ton olarsa, o yataq necə adlanır?
- qeyri – müəyyən yataq
 - potensial xarakterli
 - mədən əhəmiyyətli
 - ✓ kondisiyalı
 - sənaye əhəmiyyətli
179. Neft və qaz ehtiyatının nə qədər olması təxmin olunur?
- ✓ 10 milyard ton
 - 12 milyard ton

- 5 milyard ton
- 6 milyard ton
- 8 milyard ton

180. Xəzər dənizinin Azərbaycana aid hissəsində nə qədər neft ehtiyatı kəşf edilmişdir?

- ✓ 6,3 – 6,4 milyard ton
- 1,5 milyard ton
- 2 milyard ton
- 4 milyard ton
- 5,4 – 5,4 milyard ton

181. Veynəli yatağında emal edilən hər ton filizdən neçə qram təmiz qızıl istehsal etmək mümkündür?

- ✓ 11- 12 qram
- 3-4 qram
- 7 – 8 qram
- 5 – 6 qram
- 9 – 10 qram

182. 1 ton filizdən neçə qram qızıl alınması sənaye istehsalının rentabelliği üçün norma hesab edilir?

- 0,8- 0,9 qram
- 10 qram
- 5-6 qram
- ✓ 3-4 qram
- 1 -2 qram

183. Köklü yataqlarda qızılın miqdarı nə qədər olmalıdır ki, o yataq kondisiyalı hesab olunsun?

- 1 qrlt
- 2 qrlt
- 5 qrlt
- 4 qrlt
- ✓ 3 qrlt

184. Respublikada qurğuşun yataqları harada yerləşir?

- ✓ Gümüşlü yatağı (Naxçıvan)
- Covdar (Göy-Göl rayonu)
- İpək kəndi (Laçın)
- Comərd kəndi (Kəlbəcər)
- Tərsdəllər (Şəmkir)

185. Məğri - Ordubad zonasında əsasən hansı yataqlar yerləşir?

- qurğuşun]
- cıvə yataqları
- ✓ kobalt filizi yataqları
- sink
- molibden yataqları

186. Tikinti materiallarının çıxarılmasına görə keçmiş SSRİ respublikaları arasında respublikamız neçənci yeri tuturdu?

- 1-ci
- 3-cü
- 4-cü
- 5-ci
- ✓ 2-ci

187. Respublikada bor yataqları harada yerləşir?

- İsmayılıda
- Göyçayda
- Şirvanda
- ✓ Culfada
- Ağsuda

188. Bordan hansı sənaye sahələrində geniş istifadə edilir?

- boyayıcı maddə kimi
- ✓ şüşə, keramika sahəsində, qara və əlvan metallurgiyada
- istehlak malları istehsalında
- maşınqayırmada – dəzgah və avadanlıq sahəsində
- yem bitkiləri sahəsində

189. Neft və qaz ehtiyatı neçə metr dərinlikdə müəyyən edilmişdir?

- 500 metr
- 1000 metr
- 200 metr
- ✓ 3000 metr
- 800 metr

190. 150 ildən artıq müddətdə Azərbaycanda nə qədər neft çıxarılmışdır?

- 800 mln tondan çox
- 1 milyard tondan çox
- 1 milyard 200 milyon ton
- ✓ 1 milyard 400 milyon ton
- 900 mln tondan çox

191. Neft və qaz ehtiyatına görə digər rayonlardan hansı ərazilər fərqlənir?

- Şamaxı (Dağlıq Şirvan) rayonu
- Zakatala – Lahıc rayonu
- ✓ Abşeron, Muğan-Salyan, Xaçmaz əraziləri
- Samur-Dəvəçi rayonu
- Alazan – Əyriçay rayonu

192. Qaz kondensat ehtiyatının neçə %-dən çoxu dəniz yataqlarında cəmlənmişdir?

- 20%-i
- 80%-i
- ✓ 90%-i
- 40%-i
- 30%-i

193. Qaz ehtiyatının neçə %-i dənizdə kəşf edilmiş qaz yataqlarının payına düşür?

- 50%-i
- ✓ 80%-i
- 90%-i
- 40%-i
- 70%-i

194. Hazırda keçən dövr ərzindən respublikanın potensial neft ehtiyatının nə qədəri (çoxu və ya azı) mənimsənilmişdir?

- 5/1-dən azı

- 5/3-dən azı
- 5/4-dən çoxu
- demək olar ki, hamısı
- ✓ 5/2-dən çoxu

195. Son illər hansı rayonlarda zəngin neft yataqları kəşf edilib istismara verilib?

- Zəngəzur ərazisində, Qapıcıq-Soyuqdağ hissəsində
- ✓ Şərqi Gürcüstanda, Şəmkirdə (Tərsdəllər)
- Acınohurda alçaq tirələrin güney yamaclarında (Türyançay hissəsində)
- Qusarçayın yaxınlığında (Kuzun kəndi ətrafında)
- Böyük Qafqazın şimal-şərq yamacında (Gil-gil çay dərəsində)

196. Mütəxəssislərin fikrincə respublika ərazisinin yer altında olan qızıl ehtiyatının neçə tondan çox olması ehtimal olunur?

- 100 ton
- 460 ton
- 540 ton
- ✓ 650 ton
- 300 ton

197. Son zamanlar Daşkəsəndə ümumi ehtiyatı neçə ton olan qızıl ehtiyatı aşkar edilmişdir?

- 80 ton
- 100 ton
- 120 ton
- ✓ 150 ton
- 90 ton

198. Mis hansı sənaye xüsusiyyətlrinə malikdir?

- tez dartılır
- tez əyilir
- davamlı deyil, çətin döyülür
- ✓ davamlıdır, yaxşı döyülür
- asanlıqla sınır

199. Volframın əsas istehlakçısı nədir?

- ✓ qara metallurgiya
- dəmir
- civə
- çuqun
- polad

200. Kobalt filizi yataqları hansı ərazilərdə yerləşir?

- Şorbulaq yatağı (Naxçıvan)
- ✓ Meğri-Ordubad zonalarındakı yataq
- Qoşa yatağı (Tovuz)
- Qızılbulaq yatağı (Kəlbəcər)
- Gümüşlü yatağı (Naxçıvan)

201. Göydərə filiz yatağı hansı ehtiyatın istehsalı üçün əlverişlidir?

- asbestin
- kvarsın
- fosforitin
- ✓ xromun
- qrafitin

202. Zəylik alunit yatağı respublikada hansı məhsulun istehsalı üçün əsas xammaldır?

- misin
- volfromun
- kvarsın
- ✓ alüminiumun
- qızılın

203. Daşkəsən mədənində dəmir istehsal edilərkən, hansı qiymətli ehtiyatın itkisinə yol verilir?

- xromun
- volframın
- ✓ alunitin
- mis ehtiyatının
- kobalt filizinin

204. Mədən sənayesi nəyə deyilir?

- ✓ yataqların kəşfi, onların zənginləşdirilməsi ilə məşğul olan sənaye sahələri
- neft mədənləri üçün avadanlıq istehsal edən sahələr
- hazır məhsullar istehsal edən sənaye sahələri
- ehtiyat hissələri istehsal edən sənaye sahələri
- 50 növdən çox məhsul istehsal edən sahələr

205. Sənaye kondisiyası nədir?

- son məhsul istehsal olunan sahə
- material tutumlu sahələr
- ✓ sənaye üçün əlverişli olan ən kiçik göstərici
- sənaye sahələrinin formalaşması
- ilkin emaldan keçən yarımfabrikatların son məhsula çevrilməsi

206. Faydalı qazıntı yatağını istismar etmək üçün nəyi müəyyən etmək lazımdır?

- təbii ərazi kompleksini
- geomorfoloji prosesləri, yüksəklik qurşaqlarını və iqlim şəraitini
- yumşaq süxur kütlələrini
- ✓ xammal ehtiyatını, zərərli komponentlərin miqdarını
- landşaft zonallığını

207. Faydalı qazıntıların ehtiyatına nə deyilir?

- dövlət kompleksləri
- palçıq vulkanları
- ✓ yer qatlarındakı mineral xammal
- kaynazoy yaşlı çöküntü süxurları
- nazik torflu torpaqlar

208. Naxçıvanda – Danzik, Gümüşlü yataqlarından hansı faydalı qazıntı ehtiyacları çıxarılır?

- ✓ fosforlu filizlər
- civə
- arsen
- mis
- manqan

209. Kənd təsərrüfatında gübrə kimi işlədilən hansı faydalı qazıntı ehtiyatıdır?

- dəniz filizi

- volfram
- ✓ fosforlu filizlər
- molibden
- kobalt

210. Zərgərlik işlərində və müxtəlif güldanların hazırlanmasında hansı ehtiyatlardan istifadə olunur?

- gümüş
- qurğuşun
- ✓ məmulat daşları
- seolit
- sürmə

211. Şüşə sənayesində çox hansı ehtiyatdan istifadə olunur?

- üzlük daşı
- almazdan
- pemzadan
- perlit
- ✓ kvars qumu

212. əsgəranda ən çox yayılan hansı faydalı qazıntı ehtiyatıdır?

- mərmər yatağı
- inşaatdamı
- ✓ mergel yatağı
- divardaşı
- əhəngdaşı

213. Respublikamız SSRİ dövründə tikinti ehtiyatlarına görə neçənci yeri tuturdu?

- 5-ci
- ✓ 2 – ci
- 1 – ci
- 4-cü
- 3-cü

214. Culfada ən çox hansı ehtiyatın yataqları yerləşir?

- kvars qumu
- kükürd kolçedan
- ✓ bor yataqları
- barıt yatağı
- gips yatağı

215. Keramika sahəsində; qara və əlvan metallurgiyada hansı ehtiyatdan geniş istifadə olunur?

- sürmə
- xrom
- ✓ bor
- sink
- bentonit gil

216. Kağız və karton (yüksək növ) istehsalında hansı faydalı qazıntıdan istifadə olunur?

- ✓ barıt
- qurğuşun
- molibden
- seolit
- mis

217. Çox incə və davamlılıq xüsusiyyətlərinə hansı faydalı qazıntı ehtiyatı aiddir?
- torf
 - kobalt
 - ✓ asbest
 - manqan
 - aspid sisləri
218. Yanmayan elifin texniki adı nədir?
- şüşə
 - məmulat daşı
 - ✓ asbest
 - sement
 - örtük materiallar
219. Almaz, qrafit, asbest – qeyri – filiz qazıntı ehtiyatlarının hansı qrupuna aid olunur?
- ✓ texniki xammal qrupuna
 - sintetik məmulatlar qrupuna
 - dəqiq metallar qrupuna
 - dəniz – beton xammal qrupuna
 - zərgərlik məmulatlarına
220. Respublikanın əsas sərvətləri olan neft və qazın necə mlrd ton olması müəyyən olunur?
- 12 mlyrd ton
 - 8 mlyrd ton
 - 6 mlyrd ton
 - 5 mlyrd ton
 - ✓ 10 mlyrd ton
221. Respublikanın 3000 metr dərinliyində hansı ehtiyatları müəyyən edilmişdir?
- yanar şistlər
 - seolit
 - ✓ neft və qaz
 - qurğuşun, sink
 - molibden
222. 1 milyard 400 milyon tondan çox neft Azərbaycanda neçə il müddətində çıxarılmışdır?
- 50 il
 - 100 il
 - 120 il
 - ✓ 150 il
 - 80 il
223. Dəniz yataqlarında qaz kondensat ehtiyatının necə % - i toplanmışdır?
- 80%
 - 20%
 - ✓ 90%
 - 40%
 - 30%
224. Respublika ərazisində fosforlu filizlər hansı ərazilərdən çıxarılır?
- ✓ Naxçıvanda – Danzik, Gümüşlü yataqları

- Neftçala, Xilli
- Balakən, Zakatala, Filizçay
- Goranboy, Ağcakənd
- Qazax (Daş Salahlı)

225. Məmulat daşlarından hansı sahələrdə geniş istifadə edilir?

- dəqiq di hazların hazırlanmasında
- abidələrin bəzədilməsi işlərində
- ✓ zərgərlik məlumatlarının, müxtəlif güldanların hazırlanmasında
- tibb ləvazimatlarında
- müxtəlif laborator iş avadanlıqlarının hazırlanmasında

226. Ölkəmizdə asbest yataqları hansı ərazidə yerləşir?

- Ağdərə yaxınlığında
- Goranboy rayonu ərazisində
- Zəngilan yaxınlığında, Göy-Gölün Çovdar kəndi yaxınlığında
- ✓ Kəlbəcərin Comərd kəndi, Laçın rayonunun İpək kəndi yaxınlığında
- Daşkəsən rayonunda

227. Asbest nə kimi xarakterə malikdir?

- kobud, cilalanmayan
- parçalanmayan
- böyük temperatura davam gətirməyən
- tez qırılan
- ✓ çox incə və davamlı

228. Asbestin başqa adı nədir?

- şüşə xammalı
- ✓ yanmayan lift
- məlumat daşı
- sement xammalı
- örtük materialı

229. Texniki xammal qrupuna hansı qeyri filiz qazıntı ehtiyatları aiddir?

- apatit, fosfarit
- kükürd, karbonat süxurları
- ✓ almaz, qrafit, asbest
- sement xammalı, silikal süxurlar, təbaşir
- nefrit, kalinit, maqnezit duzları

230. Merqel yataqları harada yerləşir?

- Kürdəmirdə
- İmişlidə
- Saatlıda
- ✓ Əskəranda
- Zərdabda

231. Müxtəlif tədbirlər görməklə Abşeron yaramadasında neçə min hektar torpaq sahələrini kənd təsərrüfatı dövryyəsinə qaytarmaq olar?

- 50 min ha
- ✓ 40 min hektar
- 30 min ha
- 20 min ha
- 60 min ha

232. Respublikada olan yararlı torpaqların neçə %-i kənd təsərrüfatı dövriyyəsindən çıxmışdır?
- 3%-i
 - 8%-i
 - ✓ 10%-i
 - 15%-i
 - 5%-i
233. Lənkəran-Astara rayonunda eroziya prosesinin kəskin artmasına səbəb nə olmuşdur?
- ✓ dağətəyi yamaclarda bitki örtüyünün məhv edilməsi nəticəsində
 - ərazi amili, təbii resurs amili
 - sənayenin payının artması, hasilat sənayesinin bölgələrə meyl etməsi
 - energetika resurslarının istehsalı, yanacaq-enerji böhranı
 - təsərrüfatın düzgün yerləşməməsi, ərazi təmərküzləşməsi
234. Dağlıq ərazilərdə eroziya proseslərinin artmasının əsas səbəbin göstərin:
- ✓ heyvandarlığın inkişafı, meşələrin qırılması
 - mebel və tikinti materialları sənayesinə görə
 - istehsal və əhəlinin məhdud ərazidə toplanması
 - nəqliyyatın və əmək resurslarının hesabına
 - mexaniki artım, miqrasiyanın rolu
235. Hər il neçə hektar münbit torpaq qatlı sel suları vasitəsilə yuyulub aparılır?
- ✓ 1,5 mly ha artıq
 - 1,2 mly-dan az
 - 980 min ha
 - 550 min ha artıq
 - 1 milyona yaxın
236. Respublika Milli Məclisi tərəfindən qəbul edilən torpaq qanununa görə torpaq fondunun neçə %-i əhəlinin şəxsi mülkiyyətinə ayrılmışdır?
- ✓ 24,4%
 - 11,8%
 - 8,5%
 - 32%
 - 17,3%
237. Ümumi torpaq fondunun nə qədəri bələdiyyə mülkiyyətinə aiddir?
- ✓ 2,7 milyon hektar
 - 0,8 mly ha
 - 3.4 mly ha
 - 5.6 mly ha
 - 1,3 mly ha
238. Torpaq qanununa görə ümumi torpaq fondunun neçə %-i dövlət mülkiyyətinə ayrılmışdır?
- ✓ 44,2%
 - 24.5%
 - 16,7%
 - 7,9%
 - 38,1%
239. Hazırda torpaq fondunun nə qədər ərazisi texnogen cəhətdən pozulmuş torpaqlara aid edilir?

- ✓ 0,86 milyon hektar
- 0,61 mly ha
- 0,50 mly ha
- 0,43 mly ha
- 0,73 mly ha

240. Respublika torpaq fondunun neçə hissəsi kənd təsərrüfatı üçün yararlı hesab edilir?

- ✓ 1/3 hissəsi
- 1/5 hissəsi
- 1/2 hissəsi
- bütün sahələri
- 1/4 hissəsi

241. Yararlı torpaqların neçə hektarı və neçə %-i əkin torpaqlarıdır?

- ✓ 1,5 mly ha, 33%
- 1,2 mly ha, 24%
- 1,4 mly ha, 29%
- 380 min ha, 9,1%
- 1 mly ha, 115

242. Torpaq fondunun neçə hektarı və ya neçə faizi kənd təsərrüfatına yararlıdır?

- 1,3 mly ha, 17,1 %
- 3,5 mly ha, 36,9%
- ✓ 4,2 mly ha, 49%
- 5,8 mly ha, 53%
- 2,7 mly ha, 21,3 %

243. Tərkibində neçə qram qurğuşun olan torpaq ölü torpaq hesab edilir?

- 0,7 – 0,8 qr
- ✓ 2 – 3 qr
- 4 – 5 qr
- 7 – 8 qr
- 1,5 – 1,9 qr

244. Hansı ölkələrdə yeni torpaqlardan istifadə etmək daha münasibdir?

- doğru cavab yoxdur
- Yaponiya, Koreya, Çin
- Okeaniya, Avropa ölkələri
- Latın Amerikasının ölkələri
- Türkiyə, Mərkəzi Asiya, RF
- ✓ Kanada, Avstraliya, Braziliya

245. Torpaq çatışmamazlığının aradan götürülməsinin ən münasib yolu nədir?

- tələbat rayonlarına meyl etmək
- ✓ yeni ərazilərin mənimsənilməsi
- nəqliyyat mövqeyinə meyl etməsi
- rekreasiya imkanlarının çoxşaxəli inkişafını təmin etmək
- istehsalın istehlakçıya uyğun yerləşdirilməsi

246. Bəşəriyyət degradasiya prosesi ilə əlaqədar təxminən neçə faiz hektar məhsuldar torpaq sahəsi itirmişdir?

- 1 mlrd ha (milyard)
- 3 mlrd ha
- 5 mlrd ha

- 1 milyon ha
- ✓ 2 mlrd ha

247. Lənkəran-Astara zonasında hansı sahənin inkişafı ilə əlaqədar həmin ərazilər həddən çox kimyəvi maddələrlə dərmanlanmışdır?

- əlvan metallurgiyanın inkişafı ilə
- neft-qaz sənayesi ilə əlaqədar
- pambıqçılığın inkişafı ilə
- ✓ tərəvəzçiliyin inkişafı ilə
- tikinti materialları sahəsinin inkişafı nəticəsində

248. Kimyəvi zəhərləyici maddələrlə respublika üzrə neçə min hektar torpaq sahəsi dərmanlanmışdır?

- ✓ 840 min ha
- 603 min ha
- 591 min ha
- 933 min ha
- 780 min ha

249. Hazırda suvarılan torpaqlardan neçə faizinin meliorasiyaya ehtiyacı var?

- ✓ 83%
- 68%
- 95%
- 52%
- 71%

250. Kür-Araz düzənliklərində neçə hektar torpaq sahəsi güclü şoranlaşmışdır?

- ✓ 120 min hektar
- 140 min ha
- 80 min ha
- 50 min ha
- 100 min ha

251. Torpaqlarımızda şoranlaşmaya əsas səbəb nə olmuşdur?

- alp çəmənliklərindən düzgün istifadə edilməsindən
- dolu yağın günlərin illik miqdarının çox olması ilə
- ✓ suvarma əkinçiliyinin inkişafı, suvarma qaydalarına düzgün riayət edilməməsi ucbatından
- dağlıq zonaların kifayət qədər rütubət qəbul etməsi və soyuq iqlim ilə əlaqədar olaraq
- su anbarlarının çay dərələrində yaradılması ilə əlaqədar

252. Respublika ərazisində külək eroziyası ən çox hansı ərazilərdə geniş yayılmışdır?

- Culfada, Kəngərlidə
- ✓ Abşeron yarımadasında, Cənub-Şərqi Şirvanda
- Gəncə-Qazaxda
- Lənkəran-Astara zonasında
- Quba-Qusar ərazisində

253. Kür-Araz ovalığında neçə min hektar torpaq qatı sel ilə yuyulub aparılmışdır?

- ✓ 300 min ha
- 200 min ha
- 100 min ha
- 50 min ha
- 400 min ha

254. Torpağın məhsuldarlığının azalması hansı proseslərə əsasən baş verir?
- cansız maddələrin vəhdətindən
 - atmosferin qaz tərkibinin formalaşmasından
 - ✓ aridləşmə, eroziya proseslərindən
 - süxurların parçalanmasından, akkumulyasiya proseslərindən
 - mikroorqanizmlərin çoxalmasından
255. Deqradasiya nədir?
- iqtisadi səmərə, kooperasiya
 - ✓ eroziya, çirklənmə, şoranlaşma
 - yarımfabrikat istehsalı karbohidrogen xammalı
 - plastik kütlə, kauçuk müxtəlif lif istehsalı
 - mineral – xammal hasilatı, mineral gübrə istehsalı
256. Dünya torpaq fondunun neçə faizi becərilir?
- 7%-i
 - 9%-i
 - 10%-i
 - ✓ 11%-i
 - 8%-i
257. Torpaq fondunun böyüklüyünə görə fərqlənən hansı ölkələri tanıyırsınız?
- İspaniya, Almaniya
 - Özbəkistan. İraq, Suriya
 - BƏƏ, Azərbaycan, Gürcüstan, Küveyt, Koreya
 - ✓ Afrika, MDB, Xarici Asiya, Şimali, Cənubi Amerika
 - Latviya. Belorusiya
258. Dağlıq ərazilərdə eroziya proseslərinin artmasının əsas səbəbi nədir?
- ✓ heyvandarlığın inkişafı, meşələrin kütləvi qırılması
 - yağıntıların illik miqdarının çox olması
 - relyef şəraitinin nəzərə alınmaması
 - yolların çəkilməsi ilə əlaqədar
 - torpaq qatının kimyəvi tərkibinin dəyişməsi
259. Respublikanın yaşayış məntəqələri ətrafında yığılan məişət tullantılarının 50 % - i hansı iqtisadi rayonun payına düşür?
- ✓ Abşeron
 - Quba – Xaçmaz
 - Lənkəran – Astara
 - Aran
 - Gəncə-Qazax
260. Torpaqların kimyəvi çirklənməsi prosesi nədən baş verir?
- ✓ mineral gübrələrin, kimyəvi maddələrin norma üzrə verilməmələrindən
 - düzgün suvarılmamağından
 - qrunut suların səviyyəsinin qalxmasından
 - meşələrin uzaqda yerləşməsindən
 - antropogen amillərdən
261. Hazırda torpaq fondunun neçə mly ha – ı texnogen pozulmuş torpaqlara aid edilir?
- 0,41 mln ha
 - 0,73

- ✓ 0,86
- 0,92
- 0,60

262. Kür-Araz ovalığında torpaqların nə qədər sahəsi güclü eroziyaya uğramışdır?

- ✓ 66 min ha
- 48 min ha
- 34 min ha
- 23 min ha
- 54 min ha

263. Naxçıvan Muxtar Respublikası torpaqlarının nə qədə sahəsi müxtəlif dərəcədə öz münbitliyini itirmişdir?

- ✓ 402 min ha
- 281 min ha
- 197 min ha
- 156 min ha
- 303 min ha

264. Lənkəran-Astara zonasının neçə faizi orta, zəif və güclü eroziyaya məruz qalmışdır?

- ✓ 22%, 10%
- 41%, 16%
- 46%, 18,15
- 50%, 25%
- 33%, 14%

265. Respublika əkin sahələrinin, yay otlaqlarının və biçənəklərinin neçə %-i müxtəlif dərəcəli eroziyaya uğramışdır?

- ✓ 34%, 68%, 15%
- 28%, 51%, 9%
- 19%, 43%, 7%
- 9%, 32%, 15
- 31%, 59%, 115

266. Torpaqlarımızın nə qədər əkin sahəsi suvarılır?

- ✓ 950 min ha
- 731,5 min ha
- 565 min ha
- 421 min ha
- 800 min ha

267. Respublika ərazisində torpaqların neçə hektarı və faizi otlaq sahələrindən ibarətdir?

- ✓ 2,2 mly ha, 53,2%
- 2.4 mly ha, 55%
- 3,7 mly ha. 61%
- 4,3 mly ha, 74,15
- 2,1 mly ha, 51,4%

268. Torpaq ehtiyatının neçə hektarı və neçə %-i çoxillik bitkilərə aiddir?

- ✓ 0,3 mly hektar, 9,2%
- 0,5 mly ha, 11,3%
- 0,6 mly ha, 12,4%
- 1,4 mly ha, 12,7%
- 0,4 mly ha, 10,1%

269.	Böyük vəsait tələb edən mənimlənmə sahələri nəçə faizdir?	17% 22% ✓ 25% 27% 19%
270.	ən çox çirkənməyə məruz qalan torpaqlarımız hansı ərazilərdədir?	- İsmayılı - Gəncə - Qazax - Zaqatala – Lahı ✓ Naxçıvan MR; Daşkəsən Abşeron - Abşeron yarımadası
271.	Respublikanın yararlı torpaqlarının 10% - i hansı problemlərə üzləşmişdir?	- degradasiyaya uğramışdır - bitki özlüyü məhv edilmişdir ✓ kənd təsərrüfatı dövrüyyəsindən çıxmışdır - dərman maddələri ilə zəhərlənmişdir - şoranlaşmışdır
272.	120 min ha – lıq güclü şoranlaşmış torpaqlar respublikamızın hansı ərazisindədir?	- Lənkəran – Astara zonasında - Kiçik Qafqazın şimal-şərq yamacında ✓ Kür – Araz düzənliyində - Abşeron yarımadasında - Naxçıvan MR – da
273.	Kür – Araz ovalığında problemə uğramış hansı torpaqlar yayılmışdır?	- tərkibində zəhərli maddələr olan torpaqlar - münbitliyini itirmiş ✓ şoranlaşmış - degradasiyaya məruz qalmış - eroziyaya uğramış
274.	Suvarma əkinçiliyinin inkişafı və suvarma qaydalarına düzgün riayət edilməməsi torpaqlarımızda nəyə səbəb olmuşdur?	- terraslaşdırmaya - münbit qatın yuyulub aparılmasına - eroziyaya ✓ şoranlaşmağa - zibilləməyə
275.	Mənimlənməsi çox xərc tələb etməyən torpaq ehtiyatları dünyanın quru hissəsinin nəçə faizini təşkil edir?	1% 4% ✓ 6% 8% 2%
276.	Ölkəmizdə hər adambaşına nə qədər əkin sahəsi düşür?	0,30 ha 0,5 ha

- 0.10 ha
- ✓ 0,20 ha
- 0,50 ha

277. Meşə - mühafizə zolaqlarının salınması hansı təbii hadisənin qarşısını ala bilər?

- sel hadisələrinin
- səhrələşmənin
- ✓ eroziya prosesinin
- zəlzələnin
- palçıq vulkanlarının

278. Külək eroziyası ölkəmizin hansı bölgəsində ən çox yayılmışdır?

- a)Gəncə - Qazax zonasında
- Lənkəran – Astarada
- Culfada; Kəngərlidə
- ✓ Abşeron yarımadası və cənub – Şərqi Şirvanda
- Quba – Qusar ərazisində

279. Kür – Araz ovalığının 300 min ha sahəsində torpaqla bağlı nə kimi problemlər olmuşdur?

- həddən artıq zibillənmişdir
- heç biri doğru deyil
- səhrələşmişdir
- dövrüyyəli – qapalı su təchizatına keçmişdir
- ✓ qatı sel ilə yuyulub aparılmışdır

280. Naxçıvan MR – da 402 min ha torpaq sahəsi nə kimi dəyişikliyə məzmun qalmışdır?

- səhrələşməyə məruz qalmışdır
- terraslaşdırma aparılmışdır
- eroziya prosesi güclənmişdir
- deqradasiyaya uğramışdır
- ✓ münbitliyini məruz qalmışdır

281. Lənkəran – Astara rayonunda dağətəyi yamaclarda bitki örtüyünün məhv edilməsi hansı hadisələrin artmasına səbəb olmuşdur?

- təsərrüfatın düzgün yerləşdirilməməsinə
- ✓ eroziya proseslərinin kəskin artmasına
- Əmək ehtiyatlarının azalmasına
- ərazi təmərküzləşməsinə
- yanacaq – enerji böhranına

282. Respublikada çıxarlanmış, dağılmış və zibillənmiş torpaqlar neçə min hektar ərazini tutur?

- ✓ 200 min hektar
- 150 min ha
- 250 min ha
- 170 min ha
- 130 min ha

283. Torpaqlarımıza dünyada qəbul edilən normadan neçə dəfə çox pestisid səpilmişdir?

- 8 – 9 dəfə
- heç səpilməyib
- ✓ 4 – 5 dəfə
- 2 -3 dəfə
- 6 – 7 dəfə

284. Oduncaq ehtiyatına görə hansı ölkələr fərqlənir?

- Hindistan, Misir, Suriya
- ✓ RF, Kanada, Braziliya, ABŞ
- Pribaltika ölkələri, Danimarka
- Yaponiya, Koreya, Vyetnam
- Avstraliya, Okeaniya

285. Meşələrin əhəmiyyətini göstərin:

- ✓ oksigeni bərpa edir, yeraltı suların və torpağın məhsuldarlığını qoruyur
- biçənək və otlaq sahələri kimi istifadə olunur
- insanların dincəlməsi, istirahəti üçün yararlıdır
- heyvan və bitkilərin yaşamasını təmin edir
- qoruq, yasaqlıq və ovçuluq təsərrüfatları yaradılmışdır

286. Cənub meşə qurşağında enliyarpaqlı meşələri neçə % təşkil edir?

- ✓ 97%
- 51%
- 68%
- 77%
- 83%

287. Şabalıd ağaclarına hansı ərazilərdə rast gəlinir?

- Qamıx – Əyriçay vadisi
- Qaxda
- Ceyrangöl
- Talış dağları
- ✓ Böyük Qafqazın cənub yamacları

288. Respublika üzrə adambaşına neçə ha meşə sahəsi düşür?

- 0, 16 ha
- ✓ 0, 14ha
- 0,10 ha
- 0,8 ha
- 0, 12 ha

289. Meşələrimizin neçə %-i dağlarda və neçə %-i düzənlikdə yerləşir?

- 60%, 40%
- 50%, 50%
- ✓ 90%, 10%
- 80%, 20%
- 70%, 30%

290. Meşələr respublika ərazisinin neçə %-ni tutur?

- 8%
- ✓ 11%
- 10%
- 7%
- 9%

291. Eldar şamı hansı ərazilərdə yayılmışdır?

- ✓ Ceyrangöldə
- İsmayılıda

- Lənkəran-Astara zonasında
- Qanıx-Əyriçay vadisində
- Qəbələdə

292. Dünyada bioloji ehtiyatlardan olan bitkinin neçə mindən artıq növü məlumdur?

- 400 mindən
- 100 mindən
- 200 mindən
- 300 mindən
- ✓ 500 mindən

293. Azərbaycan meşələri tədarük əhəmiyyətə malik hansı növ meyvələrlə zəngindir?

- şirəli meyvələrlə
- mövsümi meyvələrlə
- sitrus meyvələrlə
- ✓ yabanı və cır meyvələrlə
- quru meyvələrlə

294. Beynəlxalq təşkilatlar tropik ölkələr meşələrin qırılmasının qarşısını almaq üçün hansı tədbirlər görürlər?

- ✓ borclarının bir hissəsini ödəyirlər
- əkin yerlərinin çoxalmasına icazə vermirlər
- münbit torpaqların artırılmasına çalışırlar
- torpaqəməlgəlmə prosesi üçün su kanalları çəkilir
- süni meşəsalınmalar salınır

295. Meşə cəhətdən ən kasıb ölkələri göstərin

- Şimali Amerika, Alyaska
- Fransa, AFR, Kuba
- Çin, Kanada, Tailand
- ✓ Səudiyyə Ərəbistanı, Şimali Afrika, İran körfəzi ətrafı ölkələri
- Braziliya, Venesuela, Argentina

296. Cənub meşə qurşaqlarının sahəsini göstərin.

- 3 mlrd ha
- 5 mlrd ha
- 1 mlrd ha
- 4 mlrd ha
- ✓ 2 mlrd ha

297. Şimal qurşağında ən böyük meşə sahələri hansı ölkələrin ərazisindədir?

- Böyük Britaniya, İrlandiya
- Çexiya, Macarıstan, Rumıniya
- İtaliya, İspaniya
- ✓ RF, Kanada, ABŞ
- Fransa, Almaniya

298. Respublikadakı meşələrin neçə % - i dağlıq, neçəsi (%) düzənliklərdədir?

- 85% dağlıq, 15% düzənlik
- 97% dağlıq 3% düzənlik
- ✓ 96% dağlıq, 4% düzənlik
- 93% dağlıq, 7% düzənlik
- 70% dağlıq, 30% düzənlik

- 299.** Son 100 ildə yer kürəsindəki meşələrin sahəsi neçə % azalıb?
- ☒ 40%
 - ☐ 50%
 - ☐ 30%
 - ☐ 60%
 - ☐ 25%
- 300.** Dünya üzrə adambaşına neçə ha meşə sahəsi düşür?
- ☐ 0,6 ha
 - ☐ 0,8 ha
 - ☒ 0,7 ha
 - ☐ 0,9 ha
 - ☐ 0,5 ha
- 301.** Tropik meşələrin sahələrinin kəskin azalmasının səbəbi nədir?
- ☐ temperaturun artması ilə meşə yanğınlarının çoxalması ilə
 - ☒ şəhər və nəqliyyatın genişləndirilməsi ilə əlaqədar
 - ☐ quraqlıq sahələrin artması nəticəsində
 - ☐ torpaqların eroziyaya uğraması nəticəsində
 - ☐ torpaqların şoranlaşması ilə əlaqədar
- 302.** Şimal meşə sahələrinin neçə %-i iynəyarpaqlı, neçə %-i isə enliyarpaqlıdır?
- ☒ 67%, 33%
 - ☐ 55%, 45%
 - ☐ 28%, 72%
 - ☐ 33%, 67%
 - ☐ 49%, 51%
- 303.** Şimal meşə qurşağının sahəsi neçə milyard hektardır?
- ☐ 5 mlyrd ha
 - ☒ 2 mlyrd ha
 - ☐ 1 mlyrd ha
 - ☐ 3 mlyrd ha
 - ☐ 4 mlyrd ha
- 304.** Naxçıvan MR – sı hansı ehtiyatlardan kasıbdır?
- ☒ meşə
 - ☐ torpaq
 - ☐ iqlim
 - ☐ su
 - ☐ mineral
- 305.** AFR, İsveçrə, İngiltərə, Avstraliyada meşələrin qırılması nə ilə əlaqədardır?
- ☐ su ehtiyatlarının azlığı ilə
 - ☒ “turşulu yağışlarla”
 - ☐ antropogen amillərlə
 - ☐ havanın temperaturunun yuxarı olması ilə
 - ☐ yağıntıların az olması ilə
- 306.** Beynəlxalq təşkilatlar tropik ölkələrin borclarının 1 hissəsini ödəməklə onların hansı ekoloji problemini həll etməyə çalışırlar?
- ☐ münbit torpaqların artırılmasına çalışırlar
 - ☐ su kanalları çəkilir

- flora və faunanın artırılmasına çalışırlar
- ✓ meşələrin qırılmasının qarşısını alırlar
- əkin yerlərini çoxaldırlar

307. Son neçə ildə yer kürəsi meşələrinin həcmi 40% azalıb?

- 150 ildə
- 200 ildə
- 50 ildə
- 70 ildə
- ✓ 100 ildə

308. Səudiyyə ərəbistan, Şimali Afrika, İran Körfəzi ölkələri hansı ehtiyatlardan kasıbdır?

- su
- aqroiqlim
- torpaq
- mineral
- ✓ meşə

309. RF, Kanada, Braziliya, ABŞ hansı ehtiyatlarına görə seçilirlər?

- torpaq
- iqlim
- ✓ olunacaq
- faydalı qazıntı
- su

310. Oksigeni bərpa edən, yeraltı suları və torpağın məhsuldarlığını qoruyan hansı ehtiyatdır?

- rekreasiya ehtiyatları
- mineral ehtiyatları
- su ehtiyatları
- kosmik ehtiyatları
- ✓ meşə ehtiyatları

311. Səhər və nəqliyyatın genişləndirilməsi meşələrə nə kimi təsir edir?

- quraqlıq sahələr artır
- temperaturun artması müşahidə olunur.
- torpaqlar şoranlaşır
- ✓ tropik meşələrin sahəsi kəskin azalır
- torpaqlar eroziyaya uğrayır

312. RF, Kanada, ABŞ hansı ehtiyatları ilə dünya üzrə öndədirlər?

- ✓ meşə
- mineral
- torpaq
- alternativ
- su

313. Axırıncı 100 illikdə yer kürəsi meşələrinin sahəsi neçə dəfə azalmışdır?

- 10 dəfə
- ✓ 2 dəfə
- 3 dəfə
- 4 dəfə
- 5 dəfə

- 314.** Meşələrin çirkləndirilməsindən dəyən iqtisadi zərər neçə milyon manatdır?
- 100 mlyn man
 - 200 mlyn man
 - 500 mlyn man
 - 400 mlyn man
 - ✓ 300 mlyn man
- 315.** Respublika meşələrindən hər il neçə milyon m³ yanacaq məqsədi ilə ağac kəsilir?
- ✓ 1,8 mly m³
 - 1,1 mly m³
 - 1,2 mly m³
 - 1, 4 mly m³
 - 1, 6 mly m³
- 316.** əsas meşə sahələrinin neçə min ha-ı dövlət meşə fonduna aiddir?
- ✓ 934,5 min ha
 - 500 min ha
 - 681 min ha
 - 700 min ha
 - 873,1 min ha
- 317.** Turşulu yağışlarla meşələrin qırılması hansı ölkələrdə baş verir?
- ✓ AFR, İsveçrə, İngiltərə, Avstriya
 - Rusiya, Türkiyə
 - Cənubi Amerika ölkələri
 - Çin, Kanada, Tailand
 - Yaponiya, Vyetnam, Koreya
- 318.** Qafqazda neçə min flora bitir?
- 5000
 - ✓ 6000
 - 2000
 - 3000
 - 4000
- 319.** Respublikanın hansı sahələrində meşələrin yuxarı sərhədi 100-150 metr aşağı enmişdir?
- ✓ dağlıq ərazilərdə
 - çay ətrafı vadilərdə
 - düzənliklərdə
 - yamaclarda
 - çöllüklərdə
- 320.** Boz qırqovul, Dağıstan dağ keçisi, qar siçanı, Qafqaz tefrası və s. Hansı ərazilər üçün səciyyəvidir?
- yarım səhra və quru çöl iqlimə malik düzənliklərdə
 - dağətəyi çəmən-kolluqlarda
 - ✓ yüksək dağ çəmənlərində
 - düzənlik meşələrdə
 - bataqlıq ərazilərdə
- 321.** Respublikada sürünənlərin və suda-quruda yaşayanların neçə növü yayılmışdır?
- ✓ 58, 11
 - 70, 20

- 31, 12
- 63, 16
- 40, 13

322. Böyük Qafqazın cənub yamaclarında yox olmaq təhlükəsi qarşısında olan təbiət komplekslərini qoruyan, eroziya və sel axınlarını məhdudlaşdırmaq məqsədilə salınan hansı qoruqdur?
- ✓ İlisu qoruğu
- Qaragöl qoruğu
 - Şirvan qoruğu
 - Hirkan qoruğu
 - Pirqulu qoruğu
323. 20-ci əsrin əvvəlində ilk dəfə olaraq hansı qoruq yaradılıb?
- Altıağac qoruğu
- ✓ Qızılağac qoruğu
- Qarayazı qoruğu
 - Bəsitçay qoruğu
 - Ağgöl qoruğu
324. Hazırda respublikada neçə növ quş və neçə sürünən növü məhv olmaq təhlükəsi qarşısındadır?
- ✓ 35, 10
- 45, 20
 - 15, 5
 - 25, 15
 - 50, 17
325. Dünyada ən çox karbon qazlı mineral sularla zəngin olan hansı ölkədir?
- ABŞ
 - İslandiya
- ✓ RF
- Hindistan
 - Koreya
326. Tərkibində üzvi maddələrin miqdarı neçə meqa litrdən artıq olan mineral suyu ekoloji baxımdan içmək məsləhət görülmür?
- ✓ 40 m/l
- 50 m/l
 - 20 mq/l
 - 10 mq/l
 - 30 m/l
327. Respublikada neçə qoruq və yasaqlıq var?
- ✓ 14, 20
- 8, 18
 - 10, 22
 - 12, 24
 - 16, 26
328. Efemer yovşan və şoran bitkilərinin təsərrüfat əhəmiyyətini göstərin.
- bal yığılmasında
 - bitkilərin tozlanmasında
 - dərman bitkilərinin hazırlanmasında
- ✓ heyvandarlığın yem bazasında
- havanın təmizlənməsində

329. Eldar şamı və Xəzər lələyinə harada təsadüf edilir?

- İranda
- Dağıstanda
- Gürcüstanda
- ✓ Azərbaycanda
- Türkiyədə

330. Respublikada aşkar edilən mineral su mənbələrinin cəmi neçə %-i istifadə olunmuşdur?

- 9%-dən
- 1%-dən
- 2%-dən
- 4 %-dən
- ✓ 7%-dən

331. Respublikamızda nə qədər mineral bulaqlar qeyd olunmuşdur?

- 500-dən çox
- 300-ə yaxın
- 700
- ✓ 1000-dən çox
- 200-ə yaxın

332. Mineral su dedikdə nə başa düşülür?

- palçıq vannaları
- ✓ mineral komponentlərin çoxluğu ilə seçilən, insan orqanizmini müalicə edən fiziki-kimyəvi xassələrə malik təbii sular
- axarsız, heç bir əhəmiyyəti olmayan çirkli su hövzələri
- insana zərərli olan və kimyəvi maddələri özündə daşıyan sular
- çimərliklər, dəniz suları

333. Hal – hazırda respublikanın neçə rayonunda nə qədər kurort yerləri ayrılmışdır?

- 15 rayon; 80 kurort yeri
- 25; 120
- ✓ 30; 130
- 40; 150
- 20; 100

334. Rusiya Federalı dünyada ən çox hansı mineral sularla zəngindir?

- bromlu
- yodlu
- ✓ karbon qazlı
- kalium duzları ilə zəngin
- radonlu

335. Abşeronda hansı tərkibli mineral sular üstünlük təşkil edir?

- Zəif minerallaşmış sular
- Karbon qazlı sular
- ✓ metanlı
- bromlu
- Natrium ilə zəngin sular

336. Naxçıvan və Şamaxıda nə cür tərkibli mineral sular yerləşir?

- yodlu

- metanlı
- ✓ kükürlü
- zəif minerallaşmış
- kaliumlu

337. Naxçıvanda hansı qrupdan olan sular üstünlük təşkil edir?

- kalsiumlu
- karbon qazlı
- radonlu
- ✓ balneoloji
- kükürlü

338. Respublika meşələrində neçə növdən çox ağac və kol bitir?

- ✓ 430 növ
- 290 növ
- 220 növ
- 198 növ
- 380 növ

339. Qafqazda olan 6000 floranın neçə mini Azərbaycanda bitir?

- ✓ 4300-ü
- 1700-i
- 1450-i
- 1221-i
- 3800-ü

340. Məlum olan bioloji qrupdan olan sular hansı ərazidə daha çoxdur?

- Abşeronda
- Gəncədə
- Şamaxıda
- ✓ Naxçıvanda
- Balakənddə

341. 1000-dən çox mineral bulaqlara malik hansı ölkədir?

- Türkiyə
- ✓ Azərbaycan
- Yunanıstan
- Gürcüstan
- RF

342. Mineral komponentlərin çoxluğu ilə seçilən, müalicə edən, fiziki – kimyəvi xassələrə malik sular nə adlanır?

- dəniz suları
- termal sular
- ✓ mineral sular
- yeraltı sular
- tullantı suları

343. Kserofit bitkilər hansı ərazilərə hakimdir?

- ✓ Talış dağları, Naxçıvan MR
- Qanıx-Əyriçay vadisində
- İsmayılının yüksək dağ zirvələrində
- Gəncə-Qazax rayonunda
- Mərkəzi Aranda

344. Dağ- bozqır bitkiləri respublikanın hansı ərazisində inkişaf etmişdir?

- ✓ Dağlıq Şirvan, Çeyrangöl, Naxçıvan MR
- Qobustanda, Kür-Araz ovalığında
- Abşeron yarımadasında
- Samur-Dəvəçi ovalığında
- Talış dağlarında, Şirvanda

345. Son olaraq 90-cı illərdə yaradılan yasaqlardan hansını tanıyırsınız?

- Bərdə yasağı, Korça yasağı
- Laçın yasağı, Qusar yasağı
- Qubadlı yasağı, Ordubad yasağı
- ✓ Arazboyu yasağı, Qəbələ yasağı
- Ağstafa yasağı, Qarayagı yasağı

346. Eldar şamı hansı qoruq ərazisindədir?

- Zakatala qoruğu
- İsmayılı qoruğu
- ✓ Göygöl qoruğu
- Türyançay qoruğu
- İlisu qoruğu

347. Respublika ərazisində rast gəlinən bitki növlərinin neçə %-i endemik və relikv bitkilərdir?

- 7%
- 5%
- 35%
- 11%
- ✓ 9%

348. Efemer-yovşan və şoran bitkiləri hansı ərazilərdə yayılmışdır?

- Lənkəran-Astara
- Gəncə, Qazax, Şəmkir zonası
- İsmayılı-Qəbələ
- ✓ Mərkəzi Aran, Qobustan, Abşeron
- Quba- Xaçmaz

349. Azərbaycanda nə qədər mineral su mənbəyi aşkar edilmişdir?

- ✓ 200-dən çox
- 50-dən çox
- 300
- 150-yə yaxın
- 100-ə qədər

350. Respublikanın hansı bölgəsində kükürlü sulara təsadüf olunur?

- Şəki-Zaqatala
- Abşeron
- Lənkəran-Astara
- Quba-Xaçmaz
- ✓ Naxçıvan, Şamaxı

351. Metanlı sular respublikanın hansı ərazisində müşahidə olunur?

- Kiçik Qafqazda

- Şamaxıda
- ✓ Abşeronda
- Kəlbəcərdə, Şuşada
- Naxçıvan MR

352. Hansı mineral sular daha əhəmiyyətli hesab olunur? (tərkibcə)

- karbon qazlı sular
- neft ehtiyatları yaxınlığından çıxan mineral sular
- qeyzərlər vasitəsilə yeraltından çıxan sular
- natrium, kalium duzları ilə zəngin olan sular
- ✓ üzvi maddələrlə zəngin, zəif minerallaşmış sular

353. Təbiəti mühafizə və təbiətdən istifadə haqqında Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin qərarı neçənci ildə qəbul edilmişdir?

- 1990
- ✓ 1992
- 1993
- 1994
- 1991

354. Kür-Araz ovalığında şoranlaşmış torpaq sahələrinin sahəsini göstərin.

- 300 min ha
- ✓ 500 min ha
- 200 min ha
- 600 min ha
- 400 min ha

355. Bakı şəhəri üzrə atmosfərə atılan zərərli maddələrin çox miqdarını nə təşkil edir?

- ✓ avtomobil nəqliyyatı
- azot oksidi
- karbon oksidi
- kükürd oksidi
- toz, his hissəcikləri

356. Abşeron yarımadası bəzi neft mədənlərinin yaxınlığında (çirklənmiş zonalarda) radiasiya fonu nə qədərdir?

- ✓ 500-600 mkr/saat
- 400-450 mkr/saat
- 100-120 mkr/saat
- 180-220 mkr/ saat
- 300-400mkr/saat

357. Respublikanın atmosfer havasına 2008 – ci ildə atılan tullantıların böyük miqdarı hansı şəhərin payına düşüb?

- Mingəçevir
- Şirvan
- ✓ Bakı
- Sumqayıt
- Gəncə

358. Müasir dövrdə Kür çayı boyunda ən çox toqay meşələri saxlanılan ərazi – hansı dövlət qoruğudur?

- Qızılağac
- ✓ Qarayazı
- İsmayılı
- Türyançay
- Qaragöl

359. Neftin adambaşına istehsalı Azərbaycanda təxminən neçə ton təşkil edir?

- 3,3 t
- 4,6 t
- ✓ 5,6 t
- 1,2 t
- 2,8 t

360. Dünyada ilk milli park harada yaradılmışdır?

- İtaliya
- RF
- ✓ ABŞ
- Yaponiya
- Fransa

361. Dünyanın neçə ölkəsində xüsusi mühafizə olunan ərazilər var?

- 56
- 16
- 26
- ✓ 36
- 46

362. Şuşa dağ-iqlim kurortunda zirvəsi 2725 m olan hansı dağdır?

- Hinaldağ
- Niyaldağ
- ✓ Böyük Kirs dağı
- Babadağ
- Qovdağ

363. Respublika üzrə kənd təsərrüfatı sahələrində il ərzində orta hesabla su çatışmazlığı neçə kub km-dir?

- 4,1 km³
- 1,5 km³
- 2,8 km³
- 5,3 km³ mənbə müəhaz.məh
- ✓ 3,7 km³

364. Abşeron yarımadasının normal radioaktiv fonu Xəzəryanı ərazilərdə neçə mkr/saatdır?

- 2 mkr/saat
- 1 mkr/saat
- 5 mkr/saat
- ✓ 3 mkr/ saat
- 4 mkr/satt

365. Respublikanın dağ yamacları və yüksəkliklərdə yerləşən torpaq sahələrindən səthi eroziya nəticəsində ildə neçə kub metr/ hektar torpaq yuyulur?

- ✓ 105 – 516 m³/ha
- 130-600 m³/ha
- 110- 504 m³/ha
- 93- 494 m³/ha
- 120 – 570 m³/ha

366. Bakı şəhər kanalizasiyası vasitəsilə gündə neçə min kub metr təmizlənməmiş sənaye və məişət suları Bakı buxtasına axıdılır?

- 220 min m³
- 350 min m³
- 500 min m³
- 470 min m³
- ✓ 400 min m³

367. Sənaye müəssisələrinin havaya atılan zərərli tullantıların illik miqdarı neçə ton arasında dəyişir?

- ✓ 665 min tondan 2,6 milyon ton arasında
- 700 min t – 2,5 mly t
- 300 min t – 1,8 mlyn t
- 450 min t – 2 mlyn t
- 500 min ton – 2,1 mly t

368. Respublika üzrə kənd təsərrüfatı sahələrində il ərzində orta hesabla su çatışmazlığı neçə kub km-dir?

- 2,8 km³
- 5, 3 km³
- 4,1 km³
- ✓ 3,7 km³
- 1,5 km³

369. Bakı şəhəri üzrə atmosfərə atılan zərərli maddələrin miqdarını göstərin

- 300 min tondan az
- 380 min t çox
- ✓ 500 min tondan çox
- 450 min t
- 600 min tona yaxın

370. Respublikanın hansı ərazilərində eroziya nəticəsində 105/516 m³/ha torpaq yuyulur?

- çöllüklərdə
- ovalıqlarda
- ✓ dağ yamaclarında
- düzənliklərdə
- meşələrdə

371. Böyük Qafqazın cənub yamaclarında hansı ağaclara daha çox rast gəlinir?

- ✓ şabalıd ağaclarına
- dəmirağac ağaclarına
- çinar ağaclarına
- polad ağaclarına
- qoz ağaclarına

372. Qızılağac qoruğu nə vaxt yaradılıb?

- 19 – cu əsrin axırı
- 21- ci əsrin ilk əvvəli
- 20 – ci əsrin axırı
- 20 – ci əsrin ortaları
- ✓ 20-ci əsrin əvvəli

373. Respublikanın dağ yamacları və yüksəkliklərdə yerləşən torpaq sahələrindən səthi eroziya nəticəsində ildə neçə kub metr / hektar torpaq yuyulur?

- 110-504 m³/ha
- 130-600 m³/ha
- 120-570 m³/ha

- ✓ 105-516 m3/ha
- 93-494 m3/ha

374. Bakı şəhəri kanalizasiyası vasitəsilə gündə neçə min kub metr təmizlənməmiş sənaye və məişət suları Bakı buxtasına axıdılır?

- 350 min m3
- 500 min m3
- 470 min m3
- 220 min m3
- ✓ 400 min m3

375. Turşulu yağışlarla meşələrin qırılması hansı ölkələrdə baş verir?

- ✓ AFR, İsveçrə, İngiltərə, Avstriya
- Yaponiya, Vyetnam, Koreya
- Çin, Kanada, Tailand
- Cənubi Amerika ölkələri
- Yaponiya, Tailand, Çin

376. Oduncaq ehtiyatına görə hansı ölkələr fərqlənir?

- ✓ RF, Kanada, Braziliya, ABŞ
- Avstraliya, Okeaniya
- Yaponiya, Koreya, Vyetnam
- Pribaltika ölkələri, Danimarka
- Hindistan, Misir, Suriya

377. Beynəlxalq təşkilatlar tropik ölkələr meşələrin qırılmasının qarşısını almaq üçün hansı tədbirlər görürlər?

- ✓ borclarının bir hissəsini ödəyirlər
- süni meşəsalınmalar salınır
- əkin yerlərinin çoxalmasına icazə vermirlər
- torpaqəmələgəlmə prosesi üçün su kanalları çəkilir
- münbit torpaqların artırılmasına çalışırlar

378. Meşə cəhətdən ən kasıb ölkələri göstərin

- Çin, Kanada, Tailand
- Fransa, AFR, Kuba
- Şimali Amerika, Alyaska
- Braziliya, Venesuela, Argentina
- ✓ Səudiyyə Ərəbistanı, Şimali Afrika, İran körfəzi ətrafı ölkələri

379. Meşələrin əhəmiyyətini göstərin:

- insanların dincəlməsi, istirahəti üçün yararlıdır
- ✓ oksigeni bərpa edir, yeraltı suların və torpağın məhsuldarlığını qoruyur
- qoruq, yasaqlıq və ovçuluq təsərrüfatları yaradılmışdır
- biçənək və otlaq sahələri kimi istifadə olunur
- heyvan və bitkilərin yaşamasını təmin edir

380. Cənub meşə qurşağında enliyarpaqlı meşələri neçə % təşkil edir?

- ✓ 97%
- 68%
- 77%
- 83%
- 51%

381. Cənub meşə qurşaqlarının sahəsini göstərin.

- ✓ 2 mlrd ha
- 3 mlrd ha
- 1 mlrd ha
- 5 mlrd ha
- 4 mlrd ha

382. Şimal qurşağında ən böyük meşə sahələri hansı ölkələrin ərazisindədir?

- İtaliya, İspaniya
- Çexiya, Macarıstan, Rumıniya
- Fransa, Almaniya
- Böyük Britaniya, İrlandiya
- ✓ RF, Kanada, ABŞ

383. 500 min ha şoranlaşmış torpaq sahələri respublikanın hansı ərazisindədir?

- ✓ Kür – Araz ovalığında
- Kür dağarası çökəkliyə
- Abşeron yarımadasında
- Lənkəran – Talış zonasında
- Qazax çökməsində

384. 3 mkr/saat radioaktiv fonu respublikanın hansı ərazisindədir?

- qoruq, yasaqlılarda
- neft kəmərləri yaxınlığında
- yüksək dağlıqlarda
- ✓ Xəzəryanı ərazilərdə
- palçıq vulkanları yaxınlığında